

Strategisk plan och budget

2023-2025

Strategisk plan och budget 2023 – 2025 är en publikation som ger en övergripande bild av Region Gotlands planeringsförutsättningar, regionfullmäktiges mål, beslutade uppdrag samt budget och finansiering för perioden.

Innehåll

Regionstyrelsens ordförande har ordet	03
---	----

DEL 1 ► PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

1.1 Samhällsekonomi och skatter	04
1.2 Kommunalekonomisk utjämning	07
1.3 Skatteintäkter och befolkning.....	08

DEL 2 ► STRATEGISK PLAN

2.1 Övergripande mål.....	11
2.2 Drift- och investeringsbudget samt finansiering	21
2.3 Exploatering	28
2.4 Taxor och avgifter.....	30

DEL 3 ► BUDGET OCH FINANSIERING

Resultatplan	31
Finansplan.....	32
Balansplan.....	33
Finansförvaltningsbudget	34
Ramberäkning per nämnd	36
Nämndernas internbudget	42
Investeringsbudget.....	47
Exploateringsbudget	49

Bilagor

Regionfullmäktiges direktiv till nämnderna	50
Regionfullmäktiges beslut.....	52
Tidplan 2023.....	76
Organisation 2022–2026.....	77

Dokumentet innehåller följande förkortningar på nämnder och förvaltningar:

Regionstyrelsen.....	RS
Regionstyrelseförvaltningen.....	RSF
Räddningstjänst	RT
Miljö- och byggnämnden.....	MBN
Samhällsbyggnadsförvaltningen	SBF
Tekniska nämnden.....	TN
Teknikförvaltningen.....	TKF
Barn- och utbildningsnämnden.....	BUN
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.....	GVN
Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen.....	UAF
Socialnämnden.....	SON
Socialförvaltningen.....	SOF
Hälso- och sjukvårdsnämnden.....	HSN
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen	HSF

Ansvar i en tuff tid

Det går bra för Gotland. Vi har en positiv befolkningsutveckling, låg arbetslöshet, hög företagsamhet och ett rikt föreningsliv. Trots tuffa år med pandemi har Gotland klarat sig förhållandevis väl. Tack vare fantastiska insatser av medarbetare har Region Gotlands verksamheter klarat upprätthålla verksamhet med hög kvalitet. Stora statsbidrag under pandemiåren har varit avgörande. Tack vare dessa har Region Gotland stått starkt ekonomiskt. Det betyder att vi har en god ekonomi nu när vi går in i ny tuff tid.

Pandemin är fortfarande en del av samhället och konsekvenserna av de tuffa åren är fortfarande tydliga i våra verksamheter. I februari anföll Ryssland Ukraina militärt och vi har krig nära oss. Som följd av kriget har vi en kostnadsutveckling som påverkar alla. Livet är tufft för många och det starka samhället blir viktigare än någonsin. Samtidigt har vi hög inflation med höjda räntor och är enligt allt att döma på väg in i en lågkonjunktur och åren som kommer blir tuffa. För 2023 har, som en direkt följd av inflationen, 84 miljoner kronor tillkommit i kostnader för att värdesäkra pensionskulden. Totalt beräknas pensionskostnaderna bli 254 miljoner kronor högre jämfört med 2022. Utöver detta sker stora kostnadsökningar i alla våra verksamheter.

Behoven i svensk och gotländsk välfärd är stora. Sveriges kommuner och regioner har inför 2023 varit tydliga med behov om minst 20 miljarder kronor för att klara välfärden på ungefär den nivå vi har. Det är långt ifrån vad som tillförs. Det gör att många kommuner och regioner nu lägger budget med negativt resultat. Där är inte Region Gotland. Budgeten inför 2023 är inte stark, men vi har tack vare stora reavinsten ett budgeterat resultat på 96 miljoner kronor. Socialdemokraterna och Moderaterna ser vikten av att fortsätta värna stark gotländsk välfärd. Det ser ut att vända uppåt i svensk ekonomi om ett par år och att den tuffaste tiden förhållandevis snart ska kunna läggas bakom oss. Med den kunskapen är det också viktigt att vi gör vad vi kan för undvika snabba, drastiska förändringar. Socialdemokraterna och Moderaterna har ambitionen att bibehålla lugn och sans för att stå starka när det vänder. Långsiktighet och stabilitet är viktiga värden för Region Gotland.

Socialdemokraterna och Moderaterna tar ansvar i en tuff tid. Tillsammans har vi höga ambitioner. En stark välfärd av hög kvalitet skapar trygghet för medborgarna och är en förutsättning för att Gotlands befolkning ska kunna växa. Välfärden är dess medarbetare. Vi vill ta ansvar så att förutsättningar finns för våra medarbetare att orka, kunna och hinna göra ett arbete av hög kvalitet. Gotland ska gå före i energi- och klimatomställningen. Vi behöver bli fler på Gotland för såväl ökad skattekraft och för att möta kompetensförsörjningsutmaningen. Därför kommer vi att höja ambitionerna för bostadsproduktionen på Gotland. Vi vill stärka det gotländska kulturlivet så att det når fler gotlänningar. Att bryta utvecklingen av stillasittande är en av de viktigaste faktorerna för att förbättra folkhälsan. De förebyggande insatserna ska stärkas.

Framförallt ska Region Gotlands präglas av en tillitsfull kultur. Vi ska ha högt i tak i organisationen, bli bäst på att samverka och alltid framförallt arbeta för dem vi är till för - gotlänningarna.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Meit Fohlin'.

Meit Fohlin (S),
Regionstyrelsens ordförande

DEL 1 ► PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

1.1 SAMHÄLLSEKONOMI OCH SKATTER

Kommentarer från SKR cirkulär augusti 2022 som ligger till grund för bedömningarna inför budget 2023

Den svenska ekonomin bromsar in under 2022. Den höga inflationen, liksom de stigande räntorna (globalt och i Sverige) slår allt mer mot investeringar och hushållens konsumtion i Sverige. Generellt leder mindre optimistiska hushåll och företag till att investeringar skjuts på framtiden eller uteblir. Den höga inflationen påverkar dock alla sektorer och urholkar köpkraften, ekonomin växer svagare än trend 2022–2023 och resursutnyttjandet minskar. Efterfrågan bedöms dock ta fart igen i slutet av 2023.

Anställningsplanerna i näringslivet ligger ännu på starka nivåer och orderläget för flera branscher är relativt starkt. Men den svaga produktionsökningstakten som förutspås lär dämpa efterfrågan på arbetskraft. Detta sker dock med viss eftersläpning. I nuläget är efterfrågan på arbetskraft stor och rekryteringsläget allmänt sett ansträngt. Sysselsättningsgraden väntas börja vända ner nästa år, men en växande befolkning i arbetsför ålder gör att antalet sysselsatta personer beräknas öka. Konjunkturavmattningen kommer alltså med tiden också att synas på arbetsmarknaden.

Men sannolikt kommer företag att vilja behålla personal så länge som möjligt, när det råder så stor brist på arbetskraft med efterfrågad kompetens. Att sysselsättningen inom offentlig sektor inte antas vända ner, såsom i näringslivet, blir en annan motverkande kraft till konjunkturedgången.

KPIF-inflationen (konsumentprisindex med fast ränta) på knappa 4 procent vid årets början uppgick i juni till 8,5 procent, och mätte 8 procent i juli. Bakom uppgången i år ligger framförallt prishöjningarna på livsmedel. Därtill kvarstår höga energipriser (el och drivmedel), det som i föl var drivkraften bakom inflationsuppgången. Samtidigt har KPI-inflationen, som var 8,5 procent i juli, börjat tryckas upp av högre boräntor. Mycket talar för att livsmedelspriserna i höst fortsätter att stiga mer än normalt. Likaså finns det en överhängande risk för att de redan höga elpriserna blir än högre i vinter. En fortsatt hög inflation i vår omvärld, liksom en svag svensk krona, talar för att hög importinflation består en tid.

NYCKELTAL FÖR DEN SVENSKA EKONOMIN

Procentuell förändring om inget annat anges

	2021	2022	2023	2024	2025
BNP (kalenderkorrigerat)	5,0	2,1	1,0	2,2	2,5
Sysselsättning, timmar (kalenderkorrigerat)	2,2	1,2	1,1	1,4	1,6
Relativ arbetslöshet, procent	8,8	7,7	7,9	8,0	7,8
Timlön, konjunkturlönestatistiken	2,6	2,8	3,1	3,3	3,4
Inflation, KPIF	2,4	7,1	4,5	2,2	2,0
Inflation, KPI	2,2	7,7	6,6	2,6	2,0

Källa: Statistiska centralbyrån och Sveriges kommuner och regioner

Givet att resursutnyttjandet viker under prognosåren 2022 och 2023 uppstår negativa BNP- och timgap och vi får lågkonjunktur. Analysen av samhällsekonomin under åren 2024 och 2025 baseras på ett antagande att ekonomin går mot ett balanserat resursutnyttjande. Efter lågkonjunktturen 2023 antas därmed (metodmässigt) en följande konjunkturuppgång åren därefter. BNP och timtillväxten lyfter därför.

Skatteunderlagets utveckling

Skatteunderlagsprognosen vilar på en prognos och ett medelfristigt scenario fram till 2025 där svensk ekonomi når normalkonjunktur mot slutet av perioden.

SKR bedömer att skatteunderlaget ökade med 5,3 procent förra året (utifrån preliminär uppgifter från Skatteverket från augusti, detta är 0,3 procentenheter starkare än föregående prognos). Ökningen var främst driven av en stark återhämtning av lönesumman. Året innan utvecklades löneinkomsterna svagare men motverkades av olika krisåtgärder som höll uppe skattunderlaget. En fortsatt stark återhämtning av lönesumman har skett under det första halvåret 2022. Arbetsmarknaden utvecklas väl med fler sysselsatta och stigande timlöner. Trots en prognos om bromsande tillväxt beräknas lönesumman för helåret 2022 öka starkt. Detta är huvudförklaringen till att ökningen av skatteunderlaget i år nu prognostiseras bli 0,6 procentenheter högre än föregående prognos. Under 2023 växlar dock ökningstakten av lönesumman ner till följd av den sämre konjunkturen.

Skatteunderlaget växer i nominella termer med 4,5 eller 4,6 procent i genomsnitt per år under perioden 2022–2025, beroende på om man ser till den faktiska eller underliggande utvecklingen. Den genomsnittliga ökningen över de senaste tio åren (perioden 2012–2021) är drygt 3,9 procent för den faktiska och 4,2 procent för den underliggande utvecklingen. En faktor som lyfter skatteunderlaget i nivå under hela prognosen är de höjda garantipensionerna. Detta sker dels genom beslutet att höja pensionsnivån från augusti 2022 och dels genom en hög inflation 2022 och 2023. Den höga inflationen lyfter prisbasbeloppen 2023 och 2024, vilket garantipensionerna är kopplade till. Den höjda garantipensionen verkar dels direkt genom höjningen för varje mottagare och dels via effekten att fler personer blir berättigade till garantipension då deras inkomstpension understigit garantipensionen. Antalet personer med garantipension beräknas av Pensionsmyndigheten öka med hela 50 procent mellan 2022 och 2023. Detta drar alltså upp skatteunderlaget som påverkar kommunsektorns inkomster.

OLIKA SKATTEUNDERLAGSPROGNOSENER procent

	2021	2022	2023	2024	2025
<i>SKR, augusti</i>	5,3	4,9	4,7	4,4	4,5
<i>SKR, maj</i>	5,0	4,3	5,0	3,7	3,6
<i>Regeringen, april</i>	5,0	4,2	4,5	3,4	3,6
<i>ESV, juni</i>	5,1	4,5	4,1	4,0	3,7

Källa: Ekonomistyrningsverket, Regeringen, och Sveriges kommuner och regioner

Under 2022 är skatteunderlaget uppreviderat till följd av högre lönesumma. Den lägre tillväxten och sysselsättningen ger dock en nedrevidering av lönesumman 2023.

Resultatutjämningsreserv

Region Gotland har reserverat medel till resultatutjämningsreserven vid fyra tillfällen och nyttjat den vid ett tillfälle. Resultatutjämningsreserven uppgick vid bokslutet 2021 till 178,6 mnkr.

Enligt kommunallagen får medel från en resultatutjämningsreserv (RUR) användas för att utjämna intäkter

över en konjunkturcykel. Enligt regionens regelverk för resultatutjämningsreserv är det möjligt att använda reserven om utvecklingen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket understiger den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. En annan förutsättning är att medlen från RUR ska täcka ett negativt balanskravsresultat. SKR:s prognos (dec-22) indikerar att medel från RUR kan användas under perioden 2023 och 2025–2026.

RIKETS UNDERLIGGANDE SKATTEUNDERLAGSUTVECKLING *procent*

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Snitt 10 år</i>	4,0	4,1	4,3	4,3	4,4	4,4
<i>Årlig ökning</i>	5,6	5,7	3,5	4,4	4,3	4,0
<i>Differens</i>	1,6	1,6	-0,8	0,1	-0,1	-0,4

Källa: Skatteverket och SKR

Kommunal skattesats

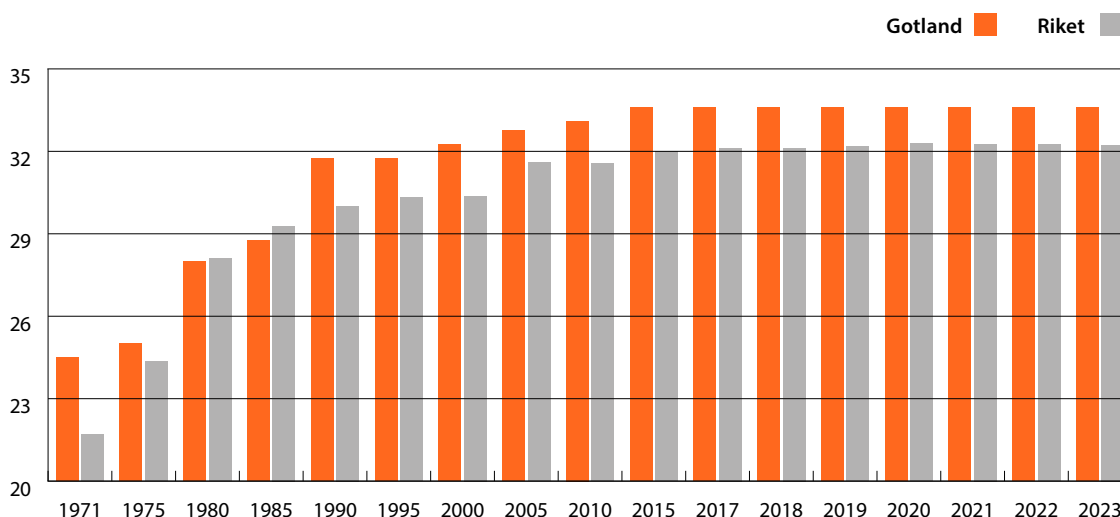
Den totala kommunala skattesatsen består av två delar, kommunal skattesats och skattesats till regioner. Den totala skattesatsen för Region Gotland uppgår för år 2023 till 33,60 procent (=procent av skatteunderlaget). Skattesatsen har legat på samma nivå sedan 2015.

Den genomsnittliga kommunala (kommunalskatt och regionsskatt) utdebiteringen i Sverige 2023 är 32,23 procent, det är 0,04 procentenheter eller 4 öre lägre än förra året. Utdebiteringen för Gotland är 1,37 procentenheter högre

än genomsnittet i riket. År 2023 har 125 (av 290) kommuner högre total utdebitering än Gotland. Om skattesatsen höjs med 1,00 procentenheter (till 34,60) ökar skatteintäkterna med cirka 137 mnkr för Gotland.

I nedanstående diagram visas utvecklingen av den totala kommunala skattesatsen i Region Gotland och riket för åren 1971–2023. Den totala kommunala skattesatsen 2023 varierar mellan kommunerna inom intervallet 28,98–35,15 procent.

TOTAL KOMMUNAL SKATTESATS I RIKET OCH PÅ GOTLAND. 1971–2023 *procent*

1.2 KOMMUNALEKONOMISK UTJÄMNING

Utjämningsystemet har som huvudsyfte att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för alla kommuner och regioner att tillhandahålla sina invånare service oberoende av strukturella förhållanden som exempelvis skattekraft eller befolkningens sammansättning. Systemet gäller lagstadgad verksamhet, inte frivillig. Utjämningsystemet består av fem delar: inkomstutjämning, kostnadsutjämning, strukturbidrag, införandebidrag och regleringspost.

Riksdagen beslutade 2019 om förändringar i kostnadsutjämningsystemet som trädde i kraft 1 januari 2020. Under 2022 har regeringen beslutat att ge en parlamentarisk kommitté i uppdrag att göra en översyn av den kommunalekonomiska utjämningen i sin helhet. Uppdraget ska redovisas 2024.

Inkomstutjämning

Inkomstutjämningen syftar till att jämna ut skattekraften mellan kommuner/regioner. Om skattekraften understiger 115 procent av den genomsnittliga nivån i riket får kommunen/regionen ett bidrag från staten, ligger man över den nivån betalar man en avgift. Storleken på avgiften eller bidraget beror dels på hur mycket skattekraften avviker från garantinivån och dels på den skattesats som används vid inkomstutjämningsberäkningen. I den beräkningen används inte kommunens egen skattesats utan en skattesats som beslutas av riksdagen. Enskilda kommuner och regioner kan därmed inte påverka sitt utfall. Det är för närvarande 13 kommuner och en region i landet som betalar en avgift, övriga får ett bidrag. Region Gotlands bidrag uppgår till cirka 1,4 miljarder kronor.

Kostnadsutjämning

Kostnadsutjämningen syftar till att utjämna för strukturella behovs- och kostnadsskillnader mellan kommuner respektive regioner. Systemet ska inte utjämna för kostnader som beror på skillnader i vald servicenivå, avgiftssättning och effektivitet. Grundtanken är att alla kommuner och regioner ska ha samma ekonomiska förutsättningar för grunduppdraget. I kostnadsutjämningsystemet finns ett flertal delmodeller. För varje delmodell beräknas en standardkostnad. Standardkostnaderna summeras till en strukturkostnad för varje kommun och region. Kommuner och regioner som har en lägre strukturkostnad än genomsnittet får betala en avgift och de kommuner och regioner som har en högre strukturkostnad får ett bidrag.

En utredning om kostnadsutjämningsystemet pågick under 2017 och 2018 och i november 2019 beslutade riksdagen om flera förändringar som trädde i kraft 2020. Bland annat uppdaterades flera beräkningar och tre nya delmodeller infördes, kommunal vuxenutbildning, infrastruktur och skydd samt verksamhetsövergripande kostnader. Det nya systemet ska i större utsträckning beakta bebyggelsestruktur och socioekonomiska förhållanden och därmed stärka systemets förmåga att skapa likvärdiga förutsättningar att tillhandahålla välfärd.

Kostnadsutjämningsystemet för kommuner består av tio delmodeller, medan det för regionerna finns fyra. Eftersom Region Gotland är både region och kommun påverkas vi av båda systemen. I kommunsystemet betalar vi år 2023 preliminärt en avgift på 2 971 kr per invånare vilket motsvarar 180 mnkr. Gotland anses alltså ha gynnsammare förutsättningar för kommunal verksamhet jämfört med genomsnittet i riket. Men i regionssystemet får Region Gotland ett bidrag på 2 809 kr per invånare vilket motsvarar 174 mnkr.

Strukturbidrag och regleringspost

Ett statligt finansierat strukturbidrag finns vid sidan av det ordinarie utjämningsystemet. Strukturbidraget betalas ut med ett belopp som motsvarar utfallet av vissa delar av tidigare kostnadsutjämning som ansågs vara av regionalpolitisk karaktär. Vidare tillämpas regleringsavgifter och regleringsbidrag dels för ekonomiska regleringar mellan staten och kommunsektorn, och dels för att kunna upprätthålla de fastställda utjämningsnivåerna i inkomstutjämningen. Region Gotland får 2023 preliminärt 169 mnkr i strukturbidrag och 96 mnkr i regleringsbidrag.

Fastighetsavgift

År 2008 avskaffades fastighetsskatten och ersattes med en kommunal fastighetsavgift. Denna avgift styrs av inkomstbasbeloppet och uppgår 2022 till 8 875 kronor för småhus, dock högst 0,75 procent av taxeringsvärdet och 1 519 kronor per lägenhet i flerbostadshus, dock högst 0,3 procent av taxeringsvärdet. Den ökade kommunala intäkten reglerades vid införandet mot anslaget för kommunalekonomisk utjämning. Från och med 2009 tillgodoräknas ökade avgiftsintäkter respektive kommun. Region Gotlands intäkter från fastighetsavgifter uppgår enligt den slutliga taxeringen till 176 mnkr 2021 vilket var en ökning med 16 mnkr jämfört med 2020. 2022 väntas den slutliga intäkten från fastighetsavgiften uppgå till 184 mnkr. Den stora ökningen beror på ny taxering av småhus. För åren 2023 och 2024 väntas intäkterna från fastighetsavgifter stiga med 8 respektive 3 mnkr per år.

1.3 SKATTEINTÄKTER OCH BEFOLKNING

I tabellen nedan redovisas budgeterade skatteintäkter och generella bidrag 2023–2025 för Region Gotland baserad på SKR:s prognos från 25 augusti 2022.

Enligt den senaste befolkningsprognosen kommer ökningstakten av befolkningen på Gotland att ligga i nivå med rikets befolkningsökning och bedömningen är att ingen justering av skatteintäkterna behöver göras till skillnad från tidigare år då ökningstakten varit lägre än genomsnittet för riket.

SKATTEINTÄKTER OCH GENERELLA BIDRAG 2023–2025 mnr

	2023	2024	2025
Egna skatteintäkter (33,60 procent)	4 593	4 809	5 033
Befolkningsutveckling	0	0	0
Summa	4 593	4 809	5 033
BIDRAG			
Kommun			
Inkomstutjämnning	934	976	1 019
Kostnadsutjämnning	-180	-181	-182
Strukturbidrag	81	81	82
Reglering	93	91	68
Summa	928	967	987
Region			
Inkomstutjämnning	459	476	501
Kostnadsutjämnning	174	184	186
Strukturbidrag	88	89	90
Reglering	3	0	-12
Summa	724	749	765
LSS	0	0	0
Fastighetsavgift	222	222	222
Totalt	6 467	6 747	7 007

Skatteintäkter i relation till antal kommuninvånare

Skatteintäkter och utjämningsbidrag påverkas i hög grad av antalet kommuninvånare. Om det gäller ett större antal personer där åldrarna varierar är det rimligt att anta att intäktsförändringen per person är densamma som genomsnittet av skatteintäkter och statsbidrag per invånare det vill säga cirka 99 tkr per invånare för Gotland (2022). Enligt Statistiska centralbyrån ökade antalet invånare på Gotland med 195 personer år 2022 (nov-nov). Således påverkan på intäkterna med cirka 19 mnkr. I skatteunderlagsprognoserna förutsätts normalt att befolkningen förändras som för riket i genomsnitt.

Befolkningsutvecklingen för riket enligt SCB:s prognos från juni 2022 beräknas uppgå till 0,5 procent per år under perioden 2023 till 2026. För Gotland är prognosen (Statisticon mars 2022) att befolkningen ska öka i en högre takt, 0,9 procent per år eller cirka 550 invånare per år. Det motsvarar en ökning med cirka 55 mnkr per år i ökade intäkter från kommunalskatt, generella statsbidrag och utjämningsbidrag. Befolkningsökningen fram till 1 november är bara 0,3 procent vilket är betydligt lägre än prognosen från mars och även lägre än rikets befolkningsökning på 0,6 procent. Det innebär skatteintäkter och utjämningsbidrag blir lägre än prognostiserat.

Naturligtvis påverkas även kostnadssidan i regionens budget vid en sådan utveckling, men inte nödvändigtvis i samma takt. Fördelningen i åldrar är det som framförallt påverkar regionens kostnader, fler äldre och yngre påverkar i betydligt högre grad än om ökningen i huvudsak består av personer i arbetsför ålder. I dagsläget ser den demografiska utvecklingen för Gotland ut så som att det blir fler äldre och i viss mån även fler yngre, medan de i arbetsför ålder minskar.

Utvecklingen av den kommunala konsumtionen kontrolleras delvis av staten genom bidraget till kommunalekonomisk utjämning. Kommunerna är beroende av staten i varierande grad. Kommunerna med höga strukturkostnader och låg skattekraft är mest beroende av att bidragsnivåerna hålls uppe. Gotland är för närvarande en av dessa kommuner.

Gotland är Sveriges mest företagsamma region och har näst störst andel kvinnor som driver företag. Gotland har dock låg bruttoregionprodukt (BRP) och låga inkomster jämfört med andra regioner, vilket ger lägre skattekraft och sämre förutsättningar för välfärd. BRP är värdet av all produktion av varor och tjänster i en region.

För 2021 uppgår BRP för riket preliminärt till 523 000 kr per invånare (2020: 487 000 kr per invånare). BRP per invånare för Gotland uppgår preliminärt år 2021 till 72 procent av genomsnittet för riket (2020: 74 procent av genomsnittet för riket). Endast två län ligger över riksgenomsnittet år 2020; Stockholm och Norrbotten. För 2021 beräknas BRP för riket öka med preliminärt 5,1 procent. Gotlands BRP prognostiseras öka med preliminärt 1,5 procent. År 2020 minskade Gotlands BRP med 3,0 procent medan BRP för riket minskade med 2,2 procent på grund av pandemin.

Beskattningsåret 2021 uppgick skattekraften för Gotland till cirka 86 procent av medelskattekraften för riket. Om skatteintäkterna är kända så kan skatteintäkterna och statsbidragen beräknas för alternativa antaganden. Om skattekraften ökar till 100 procent av medelskattekraften så ökar summan av skatteintäkter och bidrag. Det förutsätter att nuvarande utjämningsystem och utdebitering inte ändras.

Således finns goda incitament för Gotland i nuvarande system att öka såväl invånarantal som BRP.

Beskattningsåret 2021 har 92 (av 290) kommuner lägre skattekraft än Gotland. Skattekraften för Gotland 2022 uppgår till 197 tkr (2021: 195 tkr). I riket varierar skattekraften 2022 mellan 166 och 428 tkr.

Under de senare åren har skillnaden mellan lägsta och högsta skattekraft ökat. Det finns också stora variationer mellan kommunerna i förändringen av den beskattningsbara förvärvsinkomsten. Man kan konstatera att klyftorna växer mellan kommunerna avseende ekonomiska förutsättningar. Utvecklingen beror i huvudsak på skillnader avseende demografi och inkomstnivåer mellan kommunerna.

Befolkningsutveckling

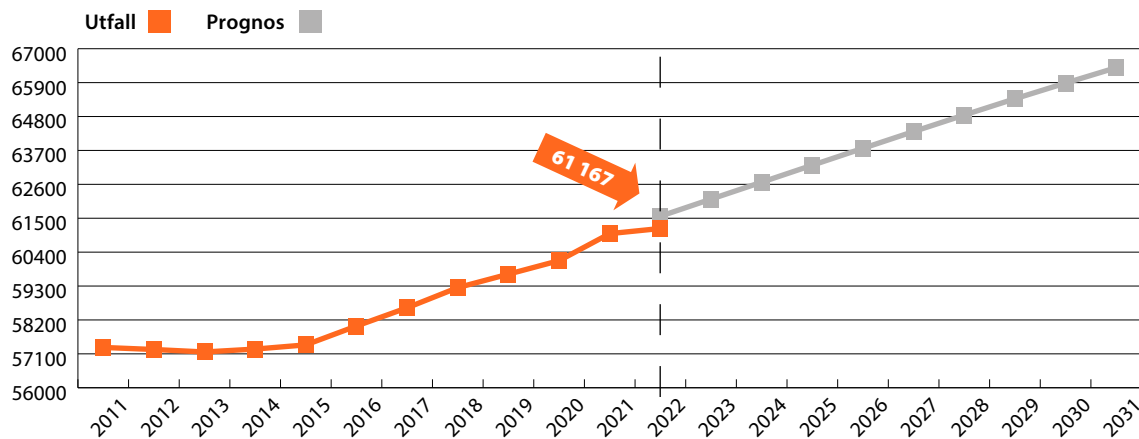
Den 1 november 2022 hade Gotland 61 167 invånare, en ökning med 195 invånare jämfört med samma tidpunkt föregående år.

Årligen framställs en befolkningsprognos för Gotland i syfte att åskådliggöra vilka krav som kommer att ställas på regionen framöver gällande barnomsorg, skola och äldreomsorg. Prognosen ger även underlag till vilka skatteintäkter som kan förväntas framöver. Den senaste befolkningsprognosen avser perioden 2022–2031 och upprättades i mars 2022.

Under prognosperioden 2022–2031 förväntas folkmängden på Gotland att öka med 5 383 invånare, från 61 001 till 66 384 personer. Flyttnettot förväntas bli i genomsnitt 739 personer per år och födelsenettot -202 personer per år. Detta ger en genomsnittlig befolkningsförändring på 537 personer per år.

I nedanstående diagram visas den faktiska befolkningsutvecklingen under perioden 2011-12-31 till 2022-11-01 samt den prognosticerad befolkningsutveckling för åren 2022–2031. Vi ser att det faktiska utfallet per den 1 november ligger något under det prognostiserade värdet för året.

FAKTISK FOLKMÄNGD 2011–2021, PROGNOIS 2022–2031 SAMT UTFALL 1 NOV 2022 *antal*

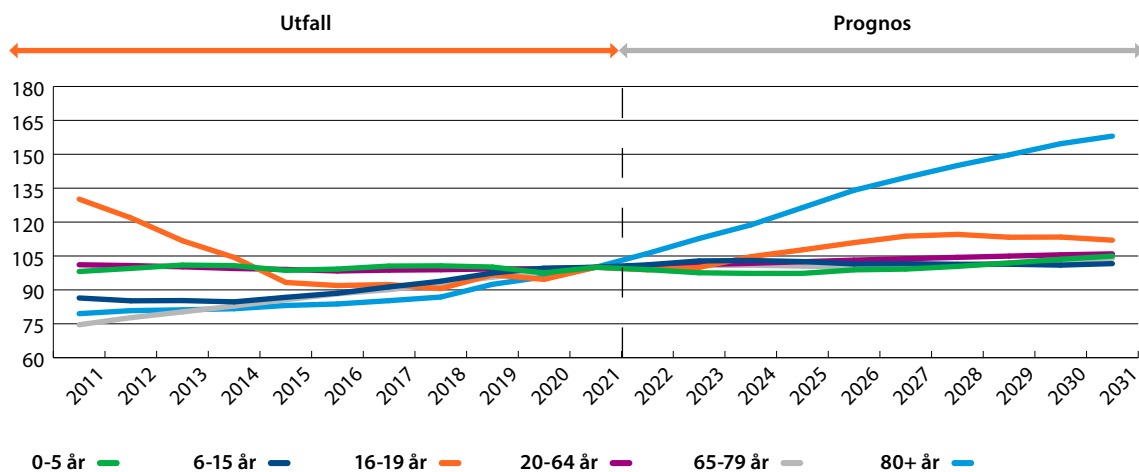

Källa: SCB och Region Gotland

FÖRÄNDRING AV FOLKMÄNGD PER ÅLDERSGRUPP *procent*

För att underlätta planeringen för Region Gotlands verksamheter delas prognosen in i olika åldersgrupper. Diagrammet nedan visar den procentuella volymförändringar per åldersgrupp¹ med utgångspunkt från årsskiftet 2021/2022 med en tioårs horisont såväl bakåt som framåt. Samtliga åldersgrupper har vid utgångspunkten index 100.

De historiska värdena visar den procentuella förändring som varit och värdena från och med 2022 visar den prognostiserade utvecklingen. Här framgår det att åldersgruppen 80+ förväntas ha den största procentuella ökningen även på längre sikt. Det framgår även att antalet ungdomar i gymnasieåldern, 16–19 år, förväntas öka de kommande åren.

Källa: SCB och Region Gotland

¹ Åldersgrupperna representerar regionens planeringsbehov för verksamheterna

DEL 2 ► STRATEGISK PLAN

2.1 ÖVERGRIPANDE MÅL

Målstyrning Region Gotland

Den gemensamma visionen är grunden för Region Gotlands styrmodell. Av verksamhetsidén framgår vad Region Gotland ska göra, för vem och varför. De grundläggande värderingarna – delaktighet, omtanke och förtroende är centrala för alla medarbetare i Region Gotland.

Regionens styrmodell bygger på ett gemensamt styrkort för hela koncernen. I koncernstyrkortet finns två perspektiv; samhälle och verksamhet. Varje perspektiv är indelat i tre målområden med tre mål per målområde. Totalt finns 18 mål. Målen är gemensamma för hela Region Gotland och beskriver vad som ska uppnås under 2020–2023. Från 2024 gäller en ny styrmodell för Region Gotland. Varje mål har en eller flera indikatorer kopplade till sig och varje indikator har en önskad riktning. Indikatorerna visar olika aspekter av målet som tillsammans säger något om målet är uppfyllt. Målen följs upp vid delårsrapport och årsredovisning.

I detta avsnitt presenteras Region Gotlands mål med tillhörande indikatorer. För att bedöma måluppfyllelse används vid analysen primärt de indikatorer som är kopplade

till respektive mål, men även annan tillgänglig relevant kunskap och data. En årlig verksamhetsplan upprättas vid samtliga förvaltningar inom Region Gotland. I verksamhetsplanen konkretiseras målområdet och de övergripande mål som regionfullmäktige antagit genom prioriterade aktiviteter. Syftet med verksamhetsplanen är att synliggöra den röda tråden från regionfullmäktige till nämnd, förvaltning, avdelning och enhet så att den inriktning och de prioriterade mål som regionfullmäktige beslutat om får genomslag och att Region Gotland rör sig i den riktning som är önskvärd. Verksamhetsplanen utgår från förvaltning och fastställs av nämnd. De förvaltningar som arbetar på uppdrag av flera nämnder får därmed ett övergripande styrdokument, men som fastställs av förvaltningens samtliga nämnder.

I regionfullmäktiges direktiv till nämnderna framgår bland annat att nämnderna ska arbeta aktivt mot målen i det gemensamma styrkortet och säkerställa att de aktiviteter som har störst effekt för måluppfyllelsen prioriteras i kommande verksamhetsplaner. Målen i verksamhetsperspektivet får inte prioriteras bort.

God ekonomisk hushållning

Inriktningen för den kommande planeringsperioden fastställs utifrån politiska prioriteringar, målpåfyllelse samt analys av resultat. Inriktningen konkretiseras i samband med det årliga budgetarbetet då resurser för drift och investeringar fördelas och omfördelas samt då särskilda uppdrag till nämnderna kan ges.

För verksamheternas drift upprättas en budget för budgetåret och en plan för de kommande två åren efter budgetåret. För investeringarna görs en investeringsbudget för budgetåret och nästkommande år samt en plan för de följande tre åren.

Den långsiktiga målbilden är att Region Gotland bedriver en verksamhet med god kvalitet, har en stabil ekonomi samt att det finns en buffert för oförutsedda händelser. Region Gotland arbetar proaktivt för att anpassa verksamheten till förändringar i form av demografisk utveckling, kompetensförsörjningsutmaningar samt samhällsekonomisk utveckling. Region Gotland ska enligt gällande lagstiftning ange mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning och i planen för ekonomin ska de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning anges. Förvaltningsberättelsen i årsredovisningen ska innehålla en utvärdering av om målen för en god ekonomisk hushållning har uppnåtts. Regionfullmäktige har tagit beslut om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för Region Gotland.

I riktlinjerna fastslås att Region Gotland ska bedriva tillgänglig service och välfärd med god kvalitet inom ekonomiskt givna ramar. I regionfullmäktiges direktiv till nämnderna fastslås att nämnderna ska verka för god ekonomisk hushållning. Inom ramen för regionens koncernstyrkort, ska verksamhetsperspektivet ses som det perspektiv som definierar hur regionen uppnår god ekonomisk hushållning.

Målområdet ekonomi i verksamhetsperspektivet omfattar de tre finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Målen är:

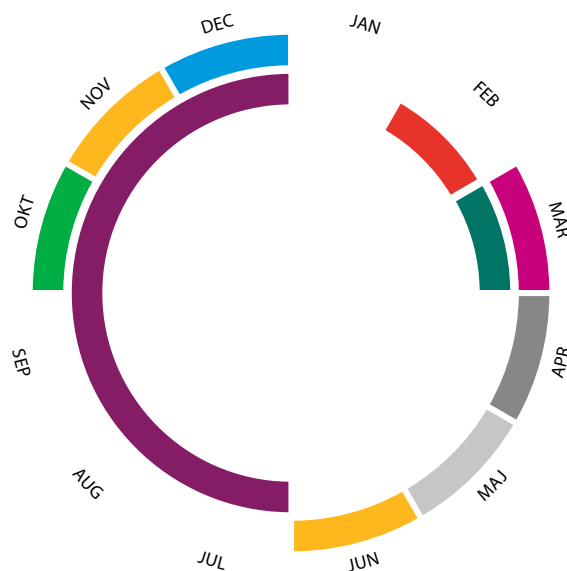
- *Budgeterat resultat uppgår till minst 2 procent av nettokostnaden*
- *Region Gotland har ett resultat som uppgår till minst 2 procent av nettokostnaden*
- *Region Gotlands ekonomiska ställning stärks genom att soliditeten varje år förbättras och närmar sig 45 procent vid mandatperiodens slut*

De finansiella målen syftar till att det ska finnas tillräcklig marginal för att kunna hantera oförutsedda händelser samt för att resultatet ska räcka till att stärka den ekonomiska ställningen och finansiera investeringar i verksamheten.

Uppdrag

Löpande under året beslutar regionfullmäktige om uppdrag till nämnder. Dessa uppdrag är de uppdrag som ska redovisas på budgetberedningen våren 2023.

- *Barn- och utbildningsnämnden ska löpande, vid budgetberedning och budgetavstämning under de år som ombyggnaden av Alléskolan pågår, återkomma med statusrapport och uppdatering av investeringsbudgeten.*
- *Regionstyrelsen får i uppdrag att återrapportera projektet Badhus vid kommande budgetberedningar tills badhuset är klart.*
- *Tekniska nämnden får i uppdrag att utreda behovet av nya lokaler för en ändamålsenlig varuförsörjning.*
- *Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att tillsammans med Region Stockholm upphandla och införa nytt patientjournalssystem och ansluta sig till gemensamt vårddatalager. Hälso- och sjukvårdsnämnden ska återkomma till budgetberedningen 2023 med beskrivning av hur projektet ska finansieras.*
- *Socialnämnden får i uppdrag att inkomma med utredningen om lågtröskelboende som underlag till budgetberedningen 2023 om medel saknas inom ram.*

Årshjul

- Omvärldsdag
- Långsiktig investeringsplanering
- Gemensamma planeringsförutsättningar
- Nämndens mål och budgetskrivelse
- Dialogmöten
- Budgetberedning
- Budgetbeslut
- Budgetavstämning
- Budgetbeslut
- Verksamhetsplan och detaljbudget

Planeringsprocessen

Region Gotlands planeringsprocess består av ett antal händelser som i årshjulet ovan visas när på året de sker. I samband med den nya styrmodellen är det beslutat om en ny planeringsprocess från 2023.

Region Gotlands planeringsprocess innefattar att besluta om mål och fastställa drift-, investerings- och exploateringsbudget. Planeringsprocessen ger även regionfullmäktige möjlighet att ge en eller fler nämnder specifika uppdrag.

Omvärldsdag Planeringsprocessen startar med en omvärldsdag senast i december månad. Under omvärldsdagen presenteras och diskuteras den omvärldsanalys som tagits fram av regionen. Omvärldsdagen ger även en bild av Region Gotlands arbete i relation till målen i den regionala utvecklingsstrategin. Därmed knyts processen för årlig uppföljning av den regionala utvecklingsstrategin ihop med den årliga planeringsprocessen. Omvärldsanalysen lyfter fram trender i omvärlden på 7–10 års sikt samt dess effekter på Gotland och Region Gotland som helhet.

Långsiktig investeringsplanering tas fram av nämnderna i februari och ger en bild av regionens kommande investeringsbehov. Investeringsplanerna är en del av underlaget till budgetberedningen.

Gemensamma planeringsförutsättningar Under mars månad genomförs en planeringskonferens. Planeringskonferensen har till syfte att lyfta Region Gotlands planeringsförutsättningar inför kommande verksamhetsår. Planeringsförutsättningar ska ge en gemensam bild av vad respektive nämnd behöver beakta i verksamhetsplaneringen för kommande år. Planeringsförutsättningarna innehåller Gotlands demografiska förutsättningar, hållbarhetsutmaningar, väsentliga slutsatser av omvärldsanalysen för Region Gotland, ekonomiska förutsättningar inklusive investeringsbehov, uppföljningen av regionfullmäktiges prioriteringar samt mål, nämndens nulägeskarta samt Region Gotlands arbetsgivarprinciper.

Nämndens mål och budgetskrivelse ett kortfattat dokument som innehåller nämndens förslag till drift-, investerings- och exploateringsbudget, motiv till äskanden, eventuella förslag till nya mål samt nämndens nulägeskarta. Nulägeskartan är ett dokument i A3 format där nämndens uppdrag, nuläge och omvärldsspaning kort presenteras.

Dialogmöten Under april månad genomförs dialoger utifrån respektive nämnds mål- och budgetskrivelse samt nulägeskarta. Här finns utrymme för att lyfta särskilda frågor gällande exempelvis måluppfyllelse samt bidrag till prioriteringar. Personer som deltar i dialogerna är förtroendevalda som deltar vid budgetberedningen, nämndernas presidier samt tjänstepersoner från förvaltningarna.

Budgetberedning Under maj genomförs årets budgetberedning där förslag till regionfullmäktige gällande drift-, investerings- och exploateringsbudget, regionfullmäktiges mål för kommande år samt eventuella uppdrag till en eller flera nämnder tas fram.

Budgetbeslut I juni tas beslut om mål och budget i regionfullmäktige. I beslutet ingår regionfullmäktiges prioriteringar, uppdrag, regionfullmäktiges mål samt drift-, investerings- och exploateringsbudget. Region Gotlands mål och budget ger förutsättningarna för nämnden/förvaltningen att arbeta med verksamhetsplanen. Nämndernas ramar samt riktlinjer för god ekonomisk hushållning och rekommendation till nämnderna beslutas också i juni. I november beslutar regionfullmäktige om slutlig finans-, balans-, resultat- och investeringsplan, låneram och skattesats.

Budgetavstämning genomförs i oktober utifrån samhällsekonomiska förutsättningar samt regeringens budgetproposition. Omfattar endast centrala förändringar av budgeten. Eventuella justeringar görs av regionfullmäktiges drift- och investeringsbudget utifrån ny skatteprognos. Regionfullmäktige beslutar om slutlig finans-, balans-, resultatplan samt nästa års skattesats.

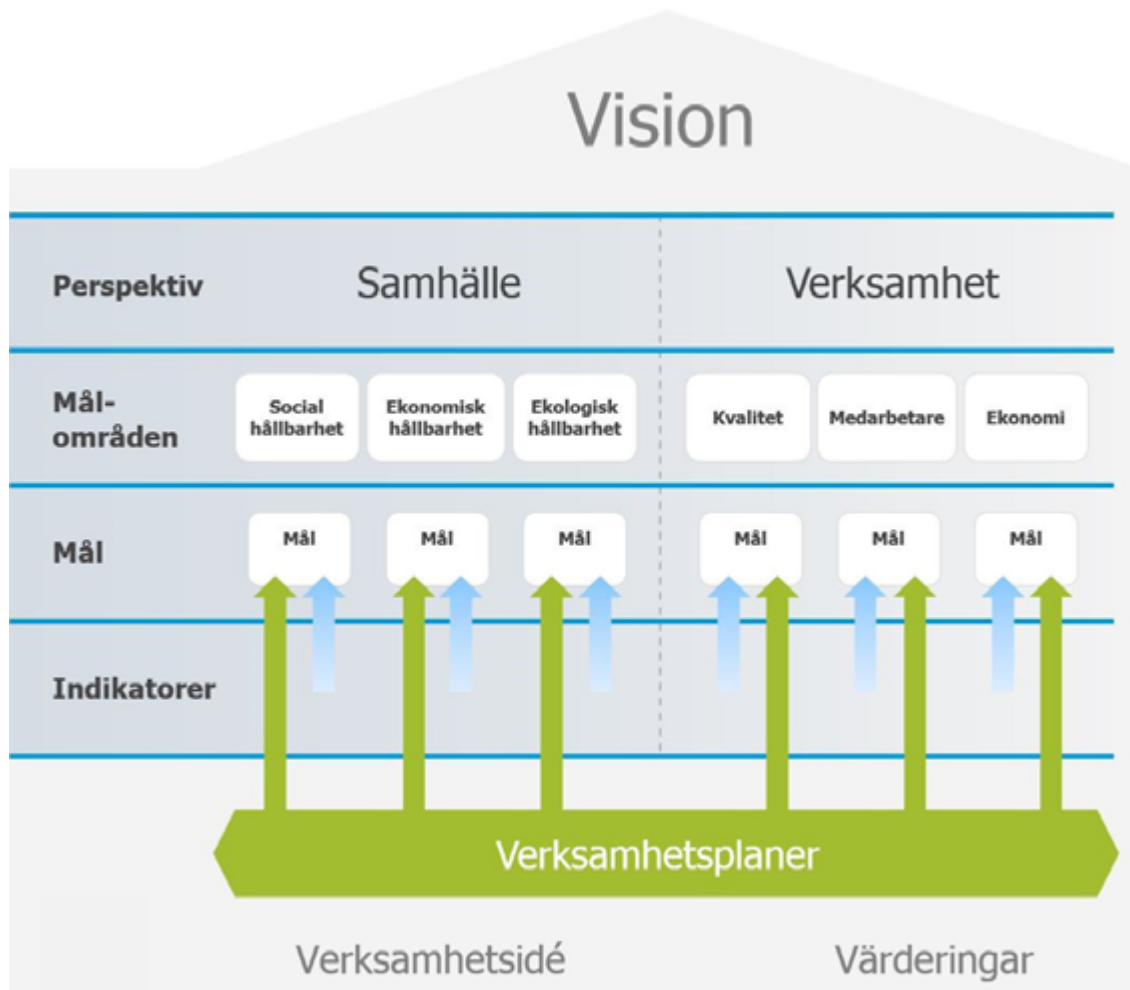
Verksamhetsplan och detaljbudget Verksamhetsplan är ett strategiskt dokument som omfattar en löpande femårsperiod. Innehåller aktiviteter på ett års sikt som är kopplade till Region Gotlands mål och budget. För detaljbudget beslutar nämnden om budgetanslag fördelat på organisations- eller verksamhetsnivå.

Region Gotlands koncernstyrkort 2020–2023

I början av varje mandatperiod beslutar regionfullmäktige om nya mål. Målen är gemensamma för hela regionen och gäller alla nämnder och förvaltningar. Målen gäller under fyra år och beskriver vad som ska uppnås under mandatperioden.

För perioden 2020–2023 har regionfullmäktige beslutat om 18 mål. För varje mål har även de styrande partierna perioden 2018–2022 gjort ett förtydligande. Förtydligandet står i kursiv stil under varje mål. Till varje mål finns beslutade indikatorer.

Från 2024 gäller en ny styrmodell för Region Gotland.

Region Gotlands koncernstyrkort

Samhällsperspektivet

Samhällsperspektivet tydliggör utvecklingen av det gotländska samhället och innehåller målområdena social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet.

Social hållbarhet

För Region Gotland innebär social hållbarhet att bygga ett tryggt och öppet samhälle för invånare och besökare. Ett jämlikt och jämställt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa. Gotland är en ö som präglas av en mångfald av uttryck och ett rikt kulturliv. En plats där människor känner tillit och förtroende för samhället och varandra samt känner sig delaktiga i samhällsutvecklingen. Ett socialt hållbart samhälle som tål påfrestningar, är anpassningsbart och förändringsbenäget. Samhället ska tillgodose alla människors grundläggande behov, säkerställa de mänskliga rättigheterna, bidra till att alla människor är inkluderade samt anpassas och utformas utifrån de grupper som har störst behov.

Mål

1. Alla fullföljer gymnasiet och har förutsättningar för ett livslångt lärande

Med det här målet vill vi framhäva att en fullföljd gymnasieexamen (eller motsvarande) är den bästa vaccinationen mot ett vuxet liv i utanförskap, arbetslöshet och ohälsa. Vad gäller livslångt lärande så syftar det på vuxenutbildningen som i huvudsak ska se till att människor förbereds för arbete och att vi klarar kompetensförsörjningen.

Indikatorer

- Elever i gymnasiesärskolan med fullständiga betyg inom sin skolform, andel (%)
- Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)
- Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, hemkommun, andel (%)
- Invånare 25–64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%)
- Elever på SFI som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare, andel (%)

Mål

2. Befolkningen har likvärdiga förutsättningar för en god och jämlik hälsa och alla barn har goda uppväxtvillkor

Med det här målet vill vi fokusera på förebyggande vård, samt att alla ska ha tillgänglig vård av god kvalitet. När resurser prioriteras är patientnära insatser viktigast. Vad gäller goda uppväxtvillkor för alla barn så ser vi tre fokusområden: våld i nära relationer, missbruk och psykisk ohälsa.

Indikatorer

- Invånare 25–74 år med bra självskattat hälso-tillstånd, utifrån utbildningslängd, andel (%)
- Elever i årskurs 4 och 8 som skattar att de mår bra eller mycket bra, andel (%)
- Sjukskrivningar för psykisk ohälsa, antal pågående sjukfall
- Elever i årskurs 9 som röker, dagligen, nästan dagligen eller ibland, andel (%)
- Andel av befolkningen 16–84 år med lågt socialt deltagande, andel (%)
- Anmälda misshandelsbrott mot kvinna inomhus i nära relation med offret, antal/100 000 inv.
- Invånare 17–24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%)

Mål

3. Gotland har god beredskap och förmåga att hantera samhällsstörningar

Med det här målet vill vi lägga ny kraft på arbetet med att säkra Region Gotlands samhällsviktiga funktioner. Det handlar främst om att få på plats interna strukturer som kan fatta beslut och ställa om organisationen i händelser av kris. Det handlar också om att höja kompetensen vad gäller totalförsvar och krisberedskap. Slutligen handlar det om att på ett fullgott sätt fullfölja de projekt som är initierade i samarbete med Länsstyrelsen, Försvarsmakten, näringslivet samt frivilligorganisationer.

Indikatorer

- Uppdaterade risk - och sårbarhetsanalyser inom Region Gotland (antal)
- Planer och rutiner för hantering av samhällsstörning inom Region Gotland (antal)
- Genomförda utbildningar/övningar för att hantera samhällsstörning på ledningsnivå inom Region Gotland (antal)
- Utbildning/övning att hantera samhällsstörning inom krisledningsnämnd har genomförts (Ja/Nej)

Ekonomisk hållbarhet

För Region Gotland innebär ekonomisk hållbarhet att skapa tillväxt på ett balanserat sätt i nyttjandet av resurser. Genom ökad attraktionskraft, höjd utbildningsnivå, innovativa idéer och samverkan skapas förutsättningar för tillgång till arbetskraft med rätt kompetens på lång sikt och därmed en ekonomisk tillväxt. Vidare är ett bra näringsklimat, goda kommunikationer, tillgång till ett varierat utbud av bostäder och en väl utbyggd infrastruktur viktiga förutsättningar för att hela Gotland ska fortsätta att utvecklas positivt och nå en ökad befolkningsmängd.

Mål

4. Ökad befolkning i arbetsför ålder

Med det här målet vill vi skifta fokus från enbart befolkningstalet till att också titta på befolkningsstrukturen. Det handlar i huvudsak om att mota den prognostiserade utvecklingen för försörjningskvoten som uppkommer på grund av demografikutvecklingen.

Indikatorer

- Antal personer 20–64 år
- Företagsarbetande invånare 20–64 år, andel (%)
- Demografisk försörjningskvot

Mål

5. Det finns goda förutsättningar för att starta, driva och utveckla hållbara företag på hela Gotland

Med det här målet vill vi framhäva att företagsklimatet behöver vara en prioriterad fråga under hela mandatperioden.

Indikatorer

- Sammanfattande omdöme om företagsklimatet i Svenskt Näringslivs undersökning (1–6)
- Nöjdhetsindex (NKI) gällande Region Gotlands myndighetsutövande
- Nettoutveckling, antal företag
- Företagsamhet, andel (%)
- Nystartade företag per 1 000 invånare, antal

Mål

6. Det finns goda förutsättningar för ett offensivt bostadsbyggande över hela ön

Med det här målet menar vi att mer behöver göras för att säkerställa att det finns byggklar mark - det vill säga planlagd och med tillgång till VA, för att öka förutsättningarna för ett offensivt bostadsbyggande över hela ön.

Indikatorer

- Startbesked för bostäder (småhus och flerbostadshus), antal
- Antal bostadsenheter i under året antagna detaljplaner, antal
- Markanvisningar/markförsäljningar av regionens mark för bostadsändamål, antal

Ekologisk hållbarhet

Region Gotlands arbete ska möjliggöra för boende, besökare och verksamheter på Gotland att bli klimatneutrala, i linje med nationella mål baserade på FN:s Parisavtal. Det innebär kontinuerliga utsläppsminskningar av växthusgaser genom omställning till förnybar energi och energieffektivisering. Vidare ska Region Gotland arbeta för ett rent grundvatten och en levande Östersjö samt bidra till giftfria kretslopp. Den cirkulära ekonomins betydelse ska öka och naturen ska brukas så att ekosystemtjänsterna värnas och öns biologiska mångfald säkras.

Mål

7. Gotlands klimatavtryck minskar

Med det här målet vill vi sätta en politisk ambition av att Gotland ska göra sin del i klimatomställningen, med sikte på Parisavtalets tvågradersmål och Sveriges nationella åtgärdsplan (INDC). Det innebär att vi vill att utsläppen av koldioxid ska minska genom exempelvis energieffektivisering och byte till fossilfria drivmedel. Mycket av klimatpolitiken är dock nationell snarare än regional och där vill vi vara en aktör som opinionsbildar och driver på för förändring, snarare än att bara "fokusera på vårt".

Indikatorer

- Energianvändning i verksamhetslokaler, kWh/kvm BRA
- Inköpt drivmedel till egna fordon inom Region Gotland, m³ alt kg
- Andel förnybara drivmedel inom kollektivtrafiken
- Fossil olja införd till Visby hamn, 1000 m³

Mål

8. Tillgången till vatten av god kvalitet är långsiktigt säkrad

Med det här målet menar vi att vattenfrågan är av avgörande betydelse för Gotlands fortsatta utveckling. Vi vill se nya vattentäkter och nya insatser som ser till att det vatten som faller på ön inte går till spillo. De många enskilda vattentäkterna måste skyddas från föroreningar genom ett fortsatt systematiskt arbete och en varsamhet i tillstånden för enskilda avlopp. Uppmuntrande av separata avloppssystem samt återvinning på lokal nivå bör beaktas.

Indikatorer

- Dagar per år med ingen begränsning på någon del av VA-nätet*, andel (%)
- Kommunala vattentäkter med vattenskyddsområde, andel (%)
- Godkända enskilda avlopp av totala antalet enskilda avlopp, andel (%)

Mål

9. Hållbara val bidrar till ansvarsfullt samhällsbyggande som minskar belastningen på ekosystemen

Med det här målet syftar vi på att Region Gotland genom sina inköp och offentliga upphandlingar ska göra medvetna val.

Indikatorer

- Klimatpåverkan från Region Gotlands livsmedelsinköp, kg CO²-ekv/kg inköpt livsmedel
- Klimatpåverkan från medicinska gaser, kg CO²-ekv/invånare

* Gäller vattendelen av VA-nätet.

Verksamhetsperspektivet

Verksamhetsperspektivet tydliggör arbetet med en effektiv organisation och innehåller målområdena kvalitet, medarbetare och ekonomi.

Kvalitet

För Region Gotland innebär kvalitet att vi skapar värde tillsammans med dem vi är till för. Regionens processer är värdeskapande, effektiva, rättssäkra, transparenta, och förebyggande. De bidrar därmed till social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

För att klara utmaningarna i välfärden är regionen en modig organisation med ett intensifierat utvecklingsarbete genom systematiskt kvalitetsarbete, ständiga förbättringar, digitalisering, innovationer och förnyelsesprång.

Mål

10. Alla som nyttjar Region Gotland tjänster upplever att det är lätt att komma i kontakt med berörd verksamhet inom regionen

Med det här målet sätter vi extra fokus på målet "Det finns goda förutsättningar för att starta, driva och utveckla hållbara företag på hela Gotland", det vill säga att tillgänglighet, service och bemötande behöver hög kvalitet och effektiva processer i verksamheterna. Tjänster säkras genom ständiga förbättringar, digitalisering, innovation och förnyelsesprång.

Indikatorer

- Svar på frågor vid kontakt med kommunen, andel (%)
- Kontakt med primärvården samma dag – telefontillgänglighet, andel (%)

Mål

11. Alla som nyttjar Region Gotlands tjänster kan vara medskapande och blir respektfullt bemötta

Med det här målet vill vi lyfta fram alla de goda exempel som finns på gott värde inom Region Gotland. Detta främst för att visa att vi redan kommit långt i arbetet men även som goda exempel att ta lärdom av. Bilden av Region Gotland förändras långsamt och vi behöver snabba på den processen.

Indikatorer

- Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - inflytande, andel (%)
- Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)
- Patientupplevd kvalitet avseende delaktighet och involvering i primärvården, index
- Elever i åk 9: På lektionerna är vi elever med och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med olika skoluppgifter, positiva svar, andel (%)
- Gott bemötande vid kontakt med kommunen, andel (%)

Mål

12. Hög kvalitet och effektiva processer i verksamhet och tjänster säkras genom ständiga förbättringar, digitalisering, innovation och förnyelsesprång

Med det här målet vill vi ha sagt att nya arbetsätt med nya hjälpmedel kan höja vår effektivitet och kvalitet. Här bör vi ha en inställning att vi ska vara bäst på att vara nummer två, det vill säga att vi tittar på hur andra kommuner/regioner gjort.

Indikatorer

- Utredningstid i antal dagar från påbörjad utredning till avslutad utredning inom barn och ungdom 0–20 år inom individ- och familjeomsorg, medelvärde
- Kostnad individ- och familjeomsorg, kr/inv.
- Elever i år 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)
- Kostnad kommunal grundskola F-9, kr/elev
- Handläggningstid (median) från inkommen ansökan till beslut för bygglov för nybyggnad av en- och tvåbostadshus, antal dagar
- Vårdtillfällen med påverkbar slutenvård - 65 år och äldre, antal /100 000 inv.
- Patienter som utretts för cancer enligt standardiserat vårdförlopp inom maximal leddtid cancer, andel (%)
- Nettokostnad hälso- och sjukvård totalt (inkl. läkemedel), kr/inv.
- Antal nomineringar till förnyelsepriset (trend)

Medarbetare

Region Gotland är en modig organisation som klarar omställning och förändring. Vi är en tillitsbaserad organisation där engagerade ledare och medarbetare är avgörande för att nå resultat för dem vi är till för. Medarbetarna upplever ett gott ledarskap präglad av dialog och förankring. Alla ser sin del i helheten och bidrar aktivt till positiva resultat i verksamheten. Vi är tillsammans goda ambassadörer för Region Gotland.

Mål

13. Region Gotland präglas av en tillitsbaserad kultur

Med det här målet vill vi förtydliga vikten av tillit. Den som ger ett uppdrag ska inte bara delegera uppgiften utan också ge den tillit/ beslutandemakt som krävs för att fullgöra uppgiften.

Indikatorer

- Teameffektivitetsindex
- Ledarskapsindex
- Engagemangindex
- Hållbart medarbetarindex

Mål

14. Region Gotland lyckas kompetensförsörja genom aktivt och strategiskt arbete

Med det här målet tror vi att Region Gotland lyckas kompetensförsörja genom aktivt och strategiskt arbete, så Region Gotland är en konstant levande organisation, som inte försvinner eller upphör när nuvarande mandatperiod eller anställningsavtal löper ut. Vi anser att man på hela Region Gotland aktivt och konstant ska jobba med kompetensförsörjning för att vi inte ska få perioder där vi står utan en specifik kompetens. Delar i detta är såklart att använda den kompetens vi har på rätt sätt, att skapa ett hållbarare och längre arbetsliv samt att vi har en struktur för hur arbetet med kompetensförsörjningsplaner ska arbetas med.

Indikatorer

- Net Promoter Score (NPS)
- Heltidsanställda av samtliga månadsavlönade, andel (%)
- Arbetad mertid hos månadsavlönade (antal timmar)
- Arbetad övertid hos månadsavlönade (antal timmar)

Mål

15. Region Gotland är en hälsofrämjande organisation där det aktiva förebyggande arbetsmiljöarbetet är i fokus

Med det här målet vill vi komma bort från att Region Gotland enbart försöker ha medarbetare med acceptabel hälsa för att utföra sina arbetsuppgifter, till att aktivt försöka förbättra medarbetarnas hälsa. Förslagsvis att erbjuda möjligheter och information som gör att människor kan göra informerade val och påverka sin egen hälsa till det bättre.

Indikatorer

- Organisatorisk och social arbetsmiljöindex (OSI)
- Chefer inom Region Gotland som skattar sin kompetens inom arbetsmiljöområdet som god, andel (%)
- Medarbetare inom Region Gotland som uppnår de nationellt satta rekommendationerna för fysisk aktivitet, andel (%)
- Korttidssjukfrånvaro, andel (%)

Ekonomi

Region Gotlands verksamhet ska vara ekonomiskt uthållig och i balans ur ett generationsperspektiv. Det innebär att vi ger kommande generationer goda förutsättningar att tillhandahålla offentlig service och välfärd. Vi använder inte mer resurser än de som finns och sätter oss inte i skuld till framtiden, det betyder att nettokostnadsutvecklingen inte kan överstiga intäkternas utveckling. Det innebär också att medel ska avsättas för att täcka kommande utbetalningar av pensioner samt att det finns tillräckliga marginaler för att parera oförutsedda kostnadsökningar och intäktsminskningar.

Våra tillgångar ska vårdas och värdesäkras och samtliga resurser ska nyttjas på ett effektivt och hållbart sätt. Nämndernas verksamhet ska rymmas inom beslutad budget.

Mål

16. Budgeterat resultat uppgår till minst 2 procent av nettokostnaden

Med det här målet där budgeterat resultat uppgår till minst 2 procent av nettokostnaden, vill vi skapa förutsättningar för Region Gotland att möta framtidens utmaningar på ett effektivt och genomtänkt sätt, snarare än att framtidens Region Gotland ska behöva göra kortsiktiga besparingar som påverkar människor på Gotland negativt. Det är buffertutrymme som gör att vi kan hantera det som inte går att förutse, allt går inte att förutse, så vi behöver hjälpas åt på alla nivåer att skapa detta utrymme.

Indikatorer

- Budgeterat resultat i förhållande till verksamhetens nettokostnad (%)

Mål

17. Region Gotland har ett resultat som uppgår till minst 2 procent av nettokostnaden

Med det här målet vill vi skapa stabila förutsättningar för verksamheten att planera för framtiden (kopplat till ovan mål).

Indikatorer

- Årets resultat i relation till verksamhetens nettokostnad (%)
- Balanskravsresultat i relation till verksamhetens nettokostnad (%)
- Region Gotlands nettokostnadsutveckling exklusive jämförelsestörande poster (%)
- Utveckling av skatteintäkter och bidrag (%)
- Nämndernas nettokostnadsutveckling (%)
- Utveckling av nämndernas nettobudget (%)

Mål

18. Region Gotlands ekonomiska ställning stärks genom att soliditeten varje år förbättras och närmar sig 45 procent vid mandatperiodens slut

Med det här målet, där Region Gotlands ekonomiska ställning stärks genom att soliditeten varje år förbättras och närmar sig 45 procent vid mandatperiodens slut så försöker vi skapa en brygga mellan de ekonomiska målen och generationsmålet, att vi inte ska lämna efter oss en planet som är i sämre skick än vi fick den. Med en stärkt soliditet förbättras Region Gotlands framtidsutsikter avsevärt, samtidigt som det skapar handlingsutrymme vid kriser och oförutsedda händelser.

Indikatorer

- Soliditet (%)
- Avsatta pensionsmedel i förhållande till total pensionsförpliktelse (%)
- Egenfinansiering av investeringar i skattefinansierad verksamhet (%)

2.2 DRIFT- OCH INVESTERINGSBUDGET SAMT FINANSIERING

Driftbudget

Region Gotland använder sig av ett sätt att fördela budget som både omfattar resursfördelningsmodeller, ramtillskott och besparingar (både riktade och generella). Resursfördelningsmodeller som tar hänsyn till volymförändringar finns för förskola, grundskola, gymnasieskola samt äldreomsorg. Verksamheten som bedrivs inom hälso- och sjukvårdsnämnden omfattas av en annan typ av resursfördelningsmodell som bygger på ett antagande om en medicinskteknisk utveckling motsvarande 2,5 procent per år vilket för 2023 innebär ett resurstillskott på 47,4 miljoner kronor.

Nämnderna får också, under förutsättning att ekonomiskt utrymme finns, kompensation för externa avtal, förändrade interhyror, andra interna prisförändringar samt personalkostnadskompensation. Externa avtal är ett samlingsnamn för de avtal som finns med externa utförare där man kommit överens om en viss indexuppräknings per år.

Utöver ovanstående fördelningar kan nämnderna äska om ytterligare medel utifrån en egen analys av vilka behov och satsningar som behöver göras framåt. Generella och riktade besparingar kan också förekomma utifrån det ekonomiska läget.

Statsbidrag som finns utöver de generella statsbidragen och som hanteras av enskilda nämnder, tillfaller nämnden direkt. Det finns väldigt många olika riktade statsbidrag som beslutas av riksdagen, vissa bidrag måste sökas och vissa tillfaller regionen enligt fastställd fördelning. I budgetpropositionen för 2023 finns besked om både förlängda och nya satsningar på bland annat vårdplatser, förlossningsvården, speciallärare och förstärkt civilt försvar.

Nämndernas budgetramar för år 2023 är 6 189 mnkr (utgår ifrån 2022 års justerade budget som är totalt 5 819 mnkr). Till år 2023 har regionfullmäktige beslutat om utökningar med totalt 287,9 mnkr vilket motsvarar 4,9 procent.

Resursfördelningsmodeller

Resursfördelningsmodellen för förskola och grundskola medför ett tillskott för barn och utbildningsnämnden på 15,9 mnkr. Modellen för gymnasieskola ger ett tillskott till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden på 4,7 mnkr. Hälso- och sjukvårdsnämnden får ett tillskott på 47,4 mnkr. Äldreomsorgsmodellen ger ett tillskott till socialnämnden på 30,6 mnkr.

Under 2019 sågs samtliga resursfördelningsmodellerna över utifrån de parametrar som ligger till grund för hur resurser fördelas. Det fanns bland annat en obalans i sättet att beräkna framtida barn- och elevvolym som medförde sena förändringar av stora belopp och därmed svårigheter att planera. Resultatet av översynen blev att äldreomsorgsmodellen samt modellen för gymnasieskola kvarstår oförändrade. Hälso- och sjukvårdsmodellen förändrades från 2020 och framåt så att det belopp som fördelas alltid beräknas som 2,5 procent av föregående års budgetbelopp. Modellen för förskola och grundskola samt fritidshem förändrades så att grunden för att beräkna barn- och elevvolym utgår från Region Gotlands befolkningsprognos för samtliga åldrar.

Indexuppräknings

Internhyran ska enligt tidigare beslut höjas 2023 med 2,1 procent vilket motsvarar 8,9 mnkr. Fördelningsnyckeln för hyra på Visborg har ändrats till följd av den omflyttning och minskning av förhyrd yta som har genomförts under våren 2022. Resultatenheterna måltid och försörjning inom regionstyrelseförvaltningen kommer att höja sina priser motsvarande 8,5 mnkr och teknikförvaltningens interna priser höjs med 2,7 mnkr. Nämnderna kompenseras för prisökningar via externa avtal med 35,6 mnkr. Driftkostnader som exploatering kompenseras med 1,6 mnkr. Nämnderna kompenseras med motsvarande belopp utifrån volym.

INDEXUPPRÄKNING tkr

	Internhyra*	Interna priser regionstyrelseförvaltning	Interna priser teknikförvaltning	Driftkostnader exploatering	Externa avtal	Summa indexuppräknings
RS						
<i>Politikerorganisation</i>	0	0	0		0	0
<i>Regionstyrelseförvaltning</i>	-1 255	-113	-205		-1 612	-3 185
<i>Räddningstjänst</i>	-69	0	-13		-41	-123
TN	-269	0	-439	-1 574	-3 150	-5 432
MBN	-136	0	143		0	7
BUN	-2 383	-4 991	-713		-4 387	-12 474
GVN	-1 041	-1 549	-195		-800	-3 585
SON	-1 744	-1 398	-393		-9 500	-13 035
HSN	-2 003	-449	-885		-16 140	-19 477
Summa	-8 900	-8 500	-2 700	-1 574	-35 630	-57 304

*) TN inklusive försörjning och RS inklusive måltid

Personalkostnadskompensation

Personalkostnadsökningar har budgeterats till sammanlagt 130 mnkr. Av den summan är 25 mnkr öronmärkt för en satsning på jämställdhet och bristyrken och 5 mnkr är budgeterat för gemensamt HR, medarbetaruppskattning, hållbar bemanning och företagshälsovård.

Den budgeterade generella kompensationen är 100 mnkr och motsvarar en personalkostnadsökning på cirka 2,7 procent i genomsnitt. Budget för satsning på jämställdhet och bristyrken har fördelats till nämnderna utifrån en analys av vilka yrkesgrupper som är bristyrken eller i behov av jämställdhetsåtgärder.

PERSONALKOSTNADSKOMPENSATION PER NÄMND tkr

Nämnd/styrelse	Generell kompensation	Särskild satsning på jämställdhet samt bristyrken	Gemensamt HR, medarbetaruppskattning, hållbar bemanning, företagshälsovård	Summa
Regionstyrelsen – RSF*)	6 944	3 200	5 000	15 144
RS - Räddningstjänsten	895	900		1 795
RS - RIB	351	0		351
Tekniska nämnden*)	2 099	825		2 924
Miljö- och byggnämnden	2 270	985		3 255
Barn- och utbildningsnämnden	24 100	5 000		29 100
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	7 121	465		7 586
Socialnämnden	24 100	6 350		30 450
Hälso- och sjukvårdsnämnden	31 600	7 275		38 875
Politikerorganisationen	520	0		520
Summa	100 000	25 000	5 000	130 000

*) De verksamheter som inte är anslagsfinansierade (delar av teknikförvaltningen samt delar av regionstyrelseförvaltningen) kompenseras via möjligheten att höja intäkterna och återfinns inte i denna fördelning av budgetmedel.

Teknikförvaltningen beräknar att löneökningarna för de medarbetare, t ex ingenjörer och chefer som arbetar inom de avgiftsfinansierade verksamheterna kommer att uppgå till c:a 4,3 miljoner kronor.

Effektivisering

Den långsiktiga målbilden och effekten av programmet är att Region Gotland ska bedriva en verksamhet med god kvalitet och stabil ekonomi och det ska finnas en buffert för oförutsedda händelser.

För år 2023 uppgår effektiviseringarna till 55 mnkr och fördelades mellan nämnderna på följande sätt:

Effektivisering	
Regionstyrelsen, regionsstyrelseförvaltningen	4 000
Regionstyrelsen, räddningstjänsten	0
Tekniska nämnden	1 500
Miljö- och byggnämnden	1 500
Barn- och utbildningsnämnden	9 000
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	3 000
Socialnämnden	15 000
Hälso- och sjukvårdsnämnden	21 000
Totalt	55 000

Ramtillskott

2023 har ramtillskott på 72 mnkr tillförts nämnderna.

De största enskilda satsningarna sker på tekniska nämnden för exploateringsverksamhet som driftkostnader 15 mnkr och barn- och utbildningsnämnden för grundskolan 10 mnkr. Övriga ramtillskott handlar bland annat om LSS-verksamhet, generella ramtillskott på regionstyrelseförvaltningen, tekniska nämnden samt på räddningstjänsten.

Specificering av samtliga ramtillskott finns i del 3 avsnitt Ramberäkning 2023 per nämnd.

Kapitalkostnader

2018 förändrades regelverket för budgetering av kapitalkostnader. Nämnderna kompenseras nu inte automatiskt för ökade eller minskade kapitalkostnader. I samband med detta justerades nämndernas kapitalkostnadsbudget så att summan motsvarade ett tioårigt snitt.

Nämndernas kapitalkostnadsbudget för skattefinansierad verksamhet är fastslagen enligt tabell nedan. Kostnaderna för framtida investeringar ska rymmas inom den här nivån. Beloppet för internränta är beräknat på en ränta på 1,0 procent.

BESLUTAD KAPITALKOSTNADSBUDGET PER NÄMND tkr

Fördelning per nämnd	Avskrivning (tkr)	Internränta (1%)	Kapitalkostnadsbudget 2023
Regionstyrelsen	15 883	749	16 632
Regionstyrelsen, räddningstjänst	3 700	250	3 950
Miljö- och byggnämnd	1 170	81	1 251
Teknisk nämnd, teknikförvaltningen	24 246	3 877	28 123
Barn- och utbildningsnämnd	15 300	750	16 050
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	5 210	260	5 470
Socialnämnd	3 600	150	3 750
Hälsa- och sjukvårdsnämnd	22 800	900	23 700
Totalt anslagsfinansierad verksamhet	91 909	7 017	98 926

Övriga förändringar

- Reavinster har tillfälligt utökats med 75 mnkr på grund av försäljning av Gustavsvik.
- Personalomkostnadspålägget för 2023 har höjts med 3 procentenheter till 42,7 procent, vilket motsvarar 83,5 mnkr.
- Beslutade organisationsförändringar mellan 2022–2023 är: allmänna och särskilda kollektivtrafiken (barn- och utbildningsnämnden till tekniska nämnden), mark- och exploatering (regionstyrelsen och tekniska nämnden till miljö- och byggnämnden), ansvarsförändring av stöd till studieförbund (gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden till regionstyrelsen).

Investeringar

Den totala investeringsbudgeten för 2023 uppgår till 611,3 mnkr varav de skattefinansierade investeringarna uppgår till 442,5 mnkr, avgiftsfinansierade investeringarna uppgår till 156,8 mnkr och strategiska investeringar 12 mnkr.

Investeringarna i skattefinansierad verksamhet ska egenfinansieras, alltså vara i nivå med resultat, avskrivningar, avsättningar och eventuella investeringsinkomster.

2024 är den totala investeringsbudgeten 802,7 mnkr varav 562,5 mnkr är skattefinansierad verksamhet, avgiftsfinansierade investeringarna uppgår till 165,2 mnkr och strategiska investeringar 75 mnkr. Nivån på investeringarna 2024 ligger på en hög nivå och lån kommer att behöva tas upp givet att resultatet blir i enlighet med budget.

Investeringar i planen för 2025 och framåt ligger också på en hög nivå, runt 600 mnkr per år.

TOTAL INVESTERINGSBUDGET PER NÄMND/FÖRVALTNING tkr

Nämnd/ Förvaltning	Investerings- budget 2023	Investerings- budget 2024	Investerings- plan 2025	Investerings- plan 2026	Investerings- plan 2027	Totalt 2023–2027
RS/RSF	46 000	124 000	158 000	76 000	39 000	443 000
RS/RT	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	40 000
MBN/SBF	500	500	500	500	500	2 500
TN/TKF	328 300	333 700	294 500	295 100	347 500	1 599 100
BUN/UAF	87 000	84 000	107 000	37 000	37 000	352 000
GVN/UAF	10 500	5 500	10 500	5 500	5 500	37 500
SON/SOF	56 000	153 000	25 000	118 000	93 000	445 000
HSN/HSF	75 000	94 000	80 000	50 000	40 000	339 000
Total investeringsbudget	611 300	802 700	683 500	590 100	570 500	3 258 100
<i>varav skattefinansierad verksamhet</i>	<i>442 500</i>	<i>562 500</i>	<i>437 500</i>	<i>396 500</i>	<i>361 500</i>	<i>2 200 500</i>
<i>varav avgiftsfinansierad verksamhet</i>	<i>156 800</i>	<i>165 200</i>	<i>146 000</i>	<i>156 600</i>	<i>209 000</i>	<i>833 600</i>
<i>varav strategiska investeringar</i>	<i>12 000</i>	<i>75 000</i>	<i>100 000</i>	<i>37 000</i>	<i>0</i>	<i>224 000</i>

För att klara investeringarna inom det utrymme som finns utan upplåning (bortsett från avgiftsfinansierade investeringar) måste prioriteringar ske mellan och över åren.

De närmaste åren är ombyggnation av Alléskolan, idrottshall i Roma, äldreboenden, förskolor, ombyggnation av akutmottagningen, VA-utbyggnad och badhuset de tyngsta posterna.

Större investering 2023 och 2024

Under 2023–2024 är det budgeterat cirka 140 mnkr för teknikförvaltningens fastighetsägaransvar. Bland fastighetsinvesteringarna finns det avsatt 47 mnkr för ombyggnad av Alléskolan, 18 mnkr är för om- och tillbyggnad av äldreboendet Tingsbrogården i Bro samt 165 mnkr för äldreboendet Klintehamn. I budgeten finns avsatta medel för ett nytt badhus, 2023 finns 12 mnkr och 2024 finns 75 mnkr (totalt 2023–2026: 225 mnkr).

Stora investeringar inom vatten- och avloppsverksamheten för perioden är framförallt reinvesteringar och att påbörja arbetet med Visby vattenverk. Budgeten för mark- och stadsmiljö, gator och vägar ligger på 60 mnkr för perioden. Investeringsbudgeten för IT-investeringarna i gemensam infrastruktur är 49 mnkr under 2023–2024.

Investeringar per nämnd och större projekt redovisas i del 3 Budget och finansiering, Investeringsbudget 2023–2025 samt plan 2025–2027. Perioden 2025–2027 ska ses som en plan, varje enskilt år kommer att beredas så att nämndernas äskande ställs i relation till pågående projekt, ekonomiskt utrymme och uppsatta mål.

Finansiering

Finansiering av verksamheten

Kommunalskatteintäkterna, utjämningsbidragen och de generella statsbidragen är de största inkomstkällorna för regionen. De utgör tillsammans cirka 75 procent av de totala intäkterna. Övriga intäkter består i huvudsak av rikta- de statsbidrag, taxor och avgifter.

Skatteintäkter och utjämningsbidrag påverkas i hög grad av hur skatteunderlaget och befolkningen utvecklas. Skatt- underlagets utveckling beror i sin tur på hur den ekono- miska tillväxten utvecklas. Taxor och avgifter styrs bland annat av regler om självkostnad och maxtaxa inom barn- omsorg och äldreomsorg. Sammantaget innebär det att regionen har begränsade möjligheter att öka sin intäkts- sida. Utvecklingen av skatteintäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag sätter därmed i hög grad ramarna för den verksamhet som kan bedrivas och finansieras.

I sin prognos för den samhällsekonomiska utveckling- en från augusti bedömer SKR att skatteunderlaget kommer att få en hög nominell tillväxt på 4,5 procent i genomsnitt per år under perioden 2022–2025. Det är betydligt högre

än den genomsnittliga ökningen de senaste tio åren (pe- rioden 2012–2021) på drygt 3,9 procent. Regionens egna skatteintäkter beräknas enligt SKR:s prognos uppgå till 4 593 mnkr för 2023, en ökning med 145 mnkr (3,3 procent) jämfört med beräknat utfall för 2022. För 2024 och 2025 beräknas de egna skatteintäkterna öka årligen med 216 mnkr (4,7 procent) respektive 224 mnkr (4,7 procent).

Den budgeterade utvecklingen av skatteintäkter, ut- jämningsbidrag och generella statsbidrag bygger på prog- noser som kan ändras både i positiv och i negativ riktning. Skatteintäkterna är preliminära och varje år görs en avräk- ning som blir känd först under innevarande år. En avvikelse på 1 procent påverkar resultatet med cirka 45 mnkr. Det innebär att en negativ slutavräkning behöver kunna hante- ras inom det budgeterade resultatet för det aktuella året.

Årets resultat enligt budget för 2023 uppgår till 96 mnkr. Det motsvarar en marginal på 1,5 procent. Målnivån för det budgeterade resultatet är 2 procent av nettokostnaderna, vilket innebär att det budgeterade resultatet behöver ligga på cirka 125–135 mnkr. De budgeterade resultaten för 2023 och 2024 kommer inte att uppnå resultatmålet.

ÅRETS RESULTAT I FÖRHÅLLANDE TILL SKATTEINTÄKTER OCH BIDRAGSINTÄKTER 2021–2025 mnkr

	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Skatteintäkter	4 191	4 448	4 593	4 809	5 033
Generella statsbidrag och utjämningsbidrag	1 762	1 846	1 874	1 938	1 974
Årets resultat	216	265	96	78	225
Årets resultat/skatteintäkter och bidrag, procent	3,6	4,2	1,5	1,2	3,2

Finansiering av investeringar

Investeringarna finansieras i första hand genom det utrymme som skapas av årets resultat, avskrivningar, avsättningar, investeringsbidrag och försäljningsinkomster. I andra hand sker finansiering med lån.

Investeringsbudgeten för 2023 uppgår totalt till 611 mnkr varav 454 mnkr avser skattefinansierad verksamhet och 157 mnkr avser taxefinansierad verksamhet. Förutom budgeten för kommande år kommer nämnderna att begära kompletteringsbudget för investeringar som är framskjutna eller oavslutade. Det kan innebära en totalbudget på cirka 1 400 mnkr för 2023 vilket är mycket högt. Ofta blir det förseningar i de planerade investeringsprojekten varför utfallet vanligtvis hamnar på betydligt lägre nivåer.

Egenfinansiering

Regionen har som inriktning att investeringarna i den skattefinansierade verksamheten helt ska finansieras med egna medel. Investeringar i den taxefinansierade verksamheten kan finansieras med extern upplåning då de ökade drift- och kapitalkostnaderna kan tas ut via avgifter som inte belastar de skattefinansierade verksamheterna.

Under perioden 2017–2021 har egenfinansieringen uppgått till 121 procent för samtliga investeringar. Egenfinansieringen för skattefinansierade investeringar har under samma period varit 185 procent.

För 2023 beräknas investeringarna i både den skattefinansierade verksamheten och den avgiftsfinansierade verksamheten kunna finansieras helt med egna medel. De totala investeringarna under hela planperioden ligger på en för hög nivå relativt de budgeterade resultaten vilket kommer att kräva en upplåning med 140 mnkr under år 2024 och 2025.

EGENFINANSIERING AV INVESTERINGAR 2021–2025 mnkr

	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Löpande verksamhet; årets resultat, avskrivningar, avsättningar, reavinster	702	621	535	607	614
Försäljning anläggningstillgångar	31	40	105	20	20
Summa egenfinansiering	733	661	640	627	634
Investeringar	424	550	611	803	684
varav investeringar i skattefinansierad verksamhet	321	-	454	638	538
Egenfinansiering av totala investeringar, procent	173	120	105	78	93
Egenfinansiering av investeringar i skattefinansierad verksamhet, procent	228	-	141	98	118

Regionfullmäktige beslutade 2019 om en långsiktig plan för avsättning av medel till pensioner. Under en tjuugoårsperiod ska 50 mnkr årligen avsättas till pensionsmedel med början 2020. Detta påverkar utrymmet för finansiering av investeringar framöver. För 2023 har regionfullmäktige beslutat om att tillfälligt utöka avsättningen till 150 mnkr för att likviditeten är god.

Långfristiga skulder och låneskuld

De långfristiga skulderna utgörs av banklån och förutbetalda investeringsbidrag. Investeringsbidragen består i huvudsak av anslutningsavgifter inom vatten- och avloppsverksamheten och statliga investeringsbidrag.

För 2022 prognostiseras de långfristiga skulderna uppgå till 993 mnkr varav lån i banker och kreditinstitut utgör 38 procent motsvarande 380 mnkr. Likviditeten har förstärkts ytterligare under året.

Genomsnittsräntan i skuldportföljen ligger på 2,05 procent. Räntekostnaderna 2022 uppgår till cirka 6 mnkr. Lån med räntebindning utgör för närvarande 91 procent av låneskulden och resterande lån har rörlig ränta. Skuldportföljens kortsiktiga räntekänslighet vid en ökning med 1 procentenhet av 3M Stibor ger en kostnadsökning med cirka 0,4 mnkr/år. Den genomsnittliga räntebindningen är 4,0 år och genomsnittliga kapitalbindningen är 2,4 år.

LÅNEFINANSIERING AV ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR 2021–2025 mnkr

	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Långfristiga skulder	978	993	1 008	1 073	1 188
varav lån	385	380	375	420	515
Andel lån, procent	39	38	37	39	43
Anläggningstillgångar	4 839	5 073	5 376	5 865	6 229
Lånefinansieringsgrad, procent	8	7	7	7	8

Under planperioden 2023–2025 kommer de långfristiga skulderna att öka med 195 mnkr. Låneskulden beräknas öka med 135 mnkr som en effekt av höga investeringsnivåer. Andel lån i förhållande till totala långfristiga skulder ökar

med 5 procentenheter till 43 procent. Lånefinansieringsgraden kommer att öka med 1 procentenhet. En låneskuld på 680 mnkr skulle innebära räntekostnader på 11 mnkr per år givet oförändrad genomsnittsränta.

Soliditet

Soliditeten är ett mått på finansiell styrka och visar hur stor andel av de totala tillgångarna som är finansierade med eget kapital. En låg soliditet innebär att en stor del av anläggningstillgångarna har finansierats med lånade medel i form av banklån och pensionsskuld som ger finansiella kostnader vilka belastar resultatet. Med höga skulder blir regionen mer känslig för yttre faktorer som inte kan påverkas, bland annat inflation och ränteutveckling.

Soliditetsutvecklingen är beroende av två faktorer, dels hur det egna kapitalet förändras dels hur tillgångarna förändras. Regionens mål är att soliditeten ska uppgå till minst 45 procent. Soliditeten har de senaste tio åren legat relativt stabilt mellan 41–47 procent trots omfattande investeringsverksamhet. Det har varit möjligt genom fastighetsförsäljningar och bra resultatnivåer de senaste åren.

Prognosen för 2022 pekar på ett rekordhøgt resultat på 265 mnkr och investeringar på 550 mnkr. Det prognostiserade resultatet innebär att soliditeten skulle förbättras rejält 2022 och klara målnivån på 45 procent. I budget och plan 2023–2025 ligger investeringarna på en hög nivå samtidigt som de budgeterade resultatnivåerna inte är tillräckliga vilket gör att soliditeten kommer att successivt sjunka ner under målnivån på 45 procent.

Soliditeten inklusive pensionsskulden i ansvarsförbindelsen fortsätter förbättras mycket, 3,7 procentenheter, under planperioden. Anledningen är att pensionsskulden i ansvarsförbindelsen är under utbetalning vilket minskar pensionsskulden.

UTVECKLING AV SOLIDITET 2021–2025 procent

	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Soliditet enligt balansräkningen, procent	43,7	45,9	44,3	42,1	42,8
Soliditet inklusive pensionsskuld i ansvarsförbindelsen, procent	7,3	12,1	12,2	12,6	15,8

2.3 EXPLOATERING

Med exploateringsverksamhet avses åtgärder för att anskaffa, bearbeta och iordningsställa råmark för att kunna bygga bostäder, lokaler för handel, kontor, industrier och verksamhetslokaler. I exploateringsverksamheten ingår även att bygga och iordningställa kompletterande gemensamma anordningar som gator, gång- och cykelvägar, grönområden, VA-system, värmeanläggningar, el och telesystem med mera.

Ett exploateringsområde är ett avgränsat område som är eller kommer att bli detaljplanelagt. Exploateringsprojekt kan startas innan detaljplan är antagen. Avsikten med en exploatering är att förädla marken för olika ändamål och att sälja de fastigheter som kan bildas inom ett exploateringsområde.

Exploateringsplanen är ett styrdokument för regionens samhällsbyggnad de närmaste åren. Beslut om utbyggnad av bostads- eller verksamhetsområden får följdverkningar på regionens ekonomi och miljö. Exploateringsplanen ger en helhetsbild av de samhällsbyggnadsprojekt som direkt påverkar regionens ekonomi och som är pågående eller planeras under den kommande femårsperioden.

Exploateringsplanen innehåller information om investeringsbehovet för infrastrukturåtgärder för vilka regionen ska vara huvudman. Kostnader för utbyggnad finansieras genom försäljning av mark, i de fall regionen äger mark som ska utvecklas, eller genom exploateringsbidrag från byggherrar.

En sammanställning av exploateringsbudgeten i siffror finns i avsnittet Budget och finansiering på sidan 49.

Pågående och planerad exploateringsverksamhet

Stadsutveckling Visborg

Visborg är ett stadsutvecklingsprogram som innefattar utveckling av en hel stadsdel bestående av fler exploateringsprojekt. Visborgsområdet kan när det är utbyggt komma att innehålla mer än 3 500 bostäder i flerfamiljshus och villor. Visborg beräknas komma att utgöra Visbys markreserv för en lång tid framöver. En strukturplan för Visborg godkändes av regionfullmäktige 2016-04-25. Under 2017 genomfördes en stadsvisionsstudie och en förstudie för att utreda förutsättningarna för ett första exploateringsområde. Ett exploateringsprojekt med projektorganisation har sjuvänt under inledningen av 2018. Inom projektet har strukturplanen och stadsvisionsstudien fördjupats och vidareutvecklats. Totalt innehåller Visborgs första etapp omkring 1 500 bostäder (inklusive kvarteren Skenet, Ljuset, Lyktan). Inom Visborgs första etapp inbegrips även utvecklingen av Kungsladugårdsområdet där en detaljplan är under framtagande. Projektet kommer initialt att kräva omfattande kostnader för infrastruktur som på sikt kommer att försörja hela stadsdelen. En skyfallsutredning är genomförd inom projektet och den kräver fortsatta analyser och medför betydande konstadsökningar i infrastruktur.

Att i nuläget ta fram en realistisk budget är inte görligt då det förutsätter ytterligare utredning och analys. Kvarvarande befintlig exploateringsbudget på cirka 70 mnkr som är beslutad för projektet sedan tidigare finns kvar, och kan användas till de arbeten som kommer att pågå under 2023. Ny ekonomisk kalkyl ska tas fram till budgetberedningen 2023.

Samordning kvarteret Järnvägen

Kvarteret Järnvägen är beläget strax utanför Söderport i Visby. För exploateringsprojektet finns upprättat projektdirektiv och har sedan 2020 en beslutad projektorganisation genom upprättad projektplan. Exploatering sker både genom förtätning av befintlig bebyggelse och genom att ianspråkta mark som idag är planlagd för allmänt ändamål, park. I exploateringsprojektet ingår framtagande av tre separata detaljplaner samt utbyggnad av allmänna anläggningar. Två av tre detaljplaner är antagna, var av en av dessa är utbyggda. Överlåtelse av mark har reglerats i genomförandeavtal med Gillöga AB, KÄCU AB och Centralen Fastighetsförvaltning AB. Området bedöms omfatta totalt cirka 165 bostadslägenheter samt lokaler för centrumverksamhet.

Stadsbyggnadsprojekt inom delar av Gråbo/Yttre Furulund i Visby

En förstudie godkändes av regionfullmäktige 2019-11-18. Projektdirektiv finns upprättat och projektorganisation är tillsatt. Exploatering avses ske både genom förtätning av befintlig bebyggelse och genom att ianspråkta mark som idag är planlagd för allmänt ändamål, park. För att binda samman gatunätet och möjliggöra att kollektivtrafik förs in i området, planeras en ny lokalgata över KlaraBo:s fastighet Visby Bogen 2. Marken direktanvisas till Gotlandshem respektive KlaraBo för byggnation av bostäder upplåtna med hyresrätt. Området bedöms omfatta cirka 400 bostadslägenheter. Förstudien färdigställdes under slutet av 2019 och planarbetet har därefter påbörjats.

Verksamhetsområde Annelund

Då tillgänglig industrimark i Visbys närområde är begränsad behövs ytterligare mark planläggas för verksamheter. Fastigheten Visby Annelund 1:39 är utpekad som ett verksamhetsområde i den fördjupade översiktsplanen för Visbyområdet 2025. Hela Visby (FÖP) beslutad av kommunfullmäktige 2009-12-14 §172. Området omfattar cirka 20 ha och ligger väster om Visby Flygplats. Förstudien genomfördes och godkändes 2019. Projektdirektiv finns upprättat och exploateringsprojektet påbörjades 2020. Detaljplaneläggning pågår och samråd planeras till hösten 2022.

Beslutade exploateringsprojekt, ej startade

Sotaren Terra Nova

Förstudie för exploateringsprojektet är framtagen och beslutad 2016. Projektdirektiv ska upprättas och projektorganisation ska tillsättas. En detaljplaneläggning pågår för området för att tillskapa mark för verksamheter eftersom det idag råder brist på planlagd mark för detta ändamål i Visbyområdet. Intressenter är fastighetsägarna till verksamheterna inom området, där det bedrivs handel respektive processindustriell tillverkning men även andra företag i området som vill utöka för den verksamhet som bedrivs. Region Gotland förädlar regionens råmark inom området till mark för verksamheter samt en trafikkoppling mellan Stenhuggaren och Terra Novavägen. Detaljplanearbetet stannade av på grund av en dialog med länsstyrelsen om kompensationsåtgärder för ianspråktagande av känslig natur. Planen är redo att startas upp när personella resurser är tillsatta i ett exploateringsprojekt.

Utgifter beräknas för exploateringsprojektet till ca 28 mnkr och de förväntade inkomsterna från markförsäljning bedöms minst motsvara utgifterna. En budget för exploateringsprojektet tas fram när projektet startas. Av betydelse för finansieringen av projektet är att planområdet närmast kvarteret Stenhuggaren även kan innefatta mark för handel.

Industrimark Visby

Exploateringsprojektet avser iordningställande av mark för industriändamål vid Österby (ca 28 000 kvm) och Bingerskvarn (16 000 kvm). För del av exploateringsprojektet, Österby, finns upprättat projektdirektiv daterat 2020. År 2021 beslutade regionstyrelsen att utöka aktuellt exploateringsprojekt med Bingerskvarn. Projektdirektivet har inte uppdaterats och någon projektorganisation har inte tillsatts. För både Österby och Bingerskvarn finns upprättade detaljplaner. Exploateringsprojektet omfattas av upphävande av del av detaljplan, kompletterande utbyggnad av VA och gata, markinlösen, lantmäteriförrättningar, markförsäljning, projektering och projektledning.

Beräkningar indikerade att regionens kostnader för exploateringsprojektet blir ca 19 mnkr, för att intäkterna ska balansera kostnaderna behöver ett markpris sättas till minst 600 kr/kvm.

Visby hamn stadsutveckling

En förstudie godkändes av regionstyrelsen 2020-10-22. Projektdirektiv finns inte upprättat och projektorganisation är inte tillsatt. Samhällsbyggnadsprojektet ska omfatta framtagande av detaljplaner och utbyggnad av allmänna platser inom inre hamnen. Projektet omfattar kommunalägd mark. Marken nyttjas i dagsläget till största delen som parkering och för bebyggelse som ursprungligen varit kopplad till hamnverksamheten. Ett utvecklingskoncept har tagits fram. Visionen är att de allmänna platserna ska

präglas av inkluderande och kunna erbjuda något för alla. Ny bebyggelse i området ska bygga vidare på den kontrastrika hamnkaraktären. Mer detaljerad gestaltning kommer att vidareutvecklas vid upprättande av detaljplaner och under markanvisningsprocessen. Utbyggnaden inom exploateringsområdet kommer ske etappvis då denna kräver relativt stora insatser för iordningställande av marken för bebyggelse, hantering av befintlig bebyggelse och i utveckling av allmän plats. Då det är angeläget för Gotland att Campus Gotland får möjlighet att växa föreslås att området med universitetsbyggnaderna prioriteras.

Beroende på områdets utsatta läge och speciella förutsättningar bedöms utvecklingen av Inre hamnen att medföra högre kostnader än normalt för både regionen och exploatörer. Den översiktliga bedömningen är ändå att kostnaderna, exklusive investeringskostnaden för byggnader som ska ägas av regionen, kommer att ligga i nivå med beräknade intäkter.

Trafikverket har tagit fram ett förslag på riksintressen i Visby hamn vilket kan påverka projektets omfattning framöver.

Kommande exploateringsprojekt

Projektstart för ännu ej beslutade exploateringsprojekt ska finansieras via driftbudgeten. Exploateringsprojekten ska föregås av en förstudie som resulterar i ett Start-PM. I förstudien utreds förutsättningarna för att genomföra ett exploateringsprojekt och utredningen blir ett underlag för ett regionstyrelsebeslut om att gå vidare med projektet eller ej. Förstudier planeras att inledas respektive har inletts, för följande exploateringsprojekt:

- *Torslunden (förstudie pågår)*
- *Syren 1 & Cypressen 3*
- *Genomförandeplan Program Klintehamn*
- *Hemse Mullvalds 1:9*
- *Östercentrum*
- *Klinte Sicklings*

2.4 TAXOR OCH AVGIFTER

Taxor och avgifter allmänt

Taxor och avgifter svarar för knappt 10 procent av finansieringen av regionens driftbudget. I jämförelse med skatteintäkter och utjämningsbidrag är avgifternas finansieringsandel relativt liten. Avgifterna har dock stor betydelse för finansieringen av enskilda kommunala verksamheter. För avgiftsfinansierade verksamheter är målet att avgifterna i så hög grad som möjligt ger full kostnadstäckning. Avgifterna har även stor betydelse inom exempelvis det sociala området även om kravet på täckningsgrad av fördelningspolitiska skäl inte kan sättas så högt.

Vid sidan om finansieringsaspekten är avgifterna ett styrmedel för att påverka efterfrågan av kommunala tjänster. Detta kan ske genom att avgifterna höjs eller sänks. På detta sätt kan också information fås om hur kommuninvånarna och övriga konsumenter värderar olika kommunala tjänster i förhållande till avgiften. Dock är regionens möjlighet att påverka taxorna inom förskolan och äldreomsorgen starkt begränsade genom införande av maxtaxor liksom olika slag av högkostnadsskydd inom hälso- och sjukvården.

Alla externa taxor och avgifter finns på regionens hemsida under fliken Region och demokrati/Styrdokument och författningssamling. Nedan beskrivs de större förändringar som är beslutade 2022.

Externa taxor och avgifter

VA-taxa

Ny taxa gäller från 1 januari 2023. VA taxan gällande fasta och rörliga bruksavgifter höjs med 3 procent plus den årliga justeringen utifrån oktober månads KPI. Orsaker till höjningen är ökade kapitalkostnader på grund av investeringar inom verksamheten samt kapitalkostnader till följd av exploateringsverksamhet, höjning av personalomkostnadspålägg samt ökade kostnader för VA-konserter inför uppdatering av VA-planen. VA-taxan gällande anläggningsavgiften höjs med 10 procent. Orsaken är ökade materialkostnader vid ledningsanläggande.

Avfallstaxa

Ny taxa gäller från 1 januari 2023. Avfallsverksamheten finansieras av en avfallstaxa som ska täcka avfallsverksamhetens kostnader och värdesäkra intäkter. Avfallstaxans index för avfall (och slam) infördes 2021 för att stämma överens med indexreglering i tekniska nämndens entreprenörsavtal för avfallshämtning, samt indexreglering för slamverksamhet i egen regi.

Hamntaxa

Ny taxa gäller från 1 januari 2023. Med anledning av förändrat elprisavtal nästa år samt den eskalerade prisstegringen av elkostnaden höjs priset för försäljning av el i hamntaxan från nuvarande 1,55 kr per kWh till 2,55 kr per kWh.

Taxa inom Plan- och bygglagen

Ny taxa gäller från 1 januari 2023. Taxan för grov- och finutstakning är otydlig i prissättningen förtydligas. Taxan redigeras så att det tydligt framgår vad varje enskilt mätuppdrag kostar samt ett antal redaktionella ändringar i texterna till flera av punkterna i taxan.

Tandvårdstaxa

Ny taxa gäller från 15 januari 2023. Taxan höjs för fullbetalande vuxna patienter med LPIK index för 2022 (3,2 procent) och 2023 (5,1 procent) för att uppnå kostnadstäckning. Höjningen görs i samband med att Tandvårds- och läkemedelsverket (TLV) genomför sin genomgång av referenspriserna vilket kommer att ske 2023-01-15. Därefter bör en årlig höjning den 15 januari ske av tandvårdstaxan motsvarande LPIK index i likhet med övriga regioner.

Interna priser

Inom regionen finns resultatenheter som finansieras via interna priser. Dessa finns framförallt inom teknikförvaltningen och regionstyrelseförvaltningen. Teknikförvaltningen administrerar regionens internhyror samt regionens försörjningsverksamhet. Hyrorna höjs 2,1 procent 2023. Nämnderna kompenseras för höjningen i budgetramen.

Regionstyrelseförvaltningen är till viss del intäktsfinansierad. Måltid och delar av IT-verksamheten är intäktsfinansierad. Priserna höjs med 8,5 mnkr inför 2023. Fördelning per nämnd är beslutad.

DEL 3 ► BUDGET OCH FINANSIERING

Resultatplan 2023–2025

mnkr (löpande priser)

	Bokslut 2021	Prognos* 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
1 Verksamhetens nettokostnader före avskrivningar	-5 495	-5 634	-5 950	-6 255	-6 401
2 Avskrivningar	-303	-316	-308	-314	-320
Verksamhetens nettokostnader	-5 798	-5 950	-6 258	-6 569	-6 721
3 Skatteintäkter	4 191	4 448	4 593	4 809	5 033
4 Bidragsinkomster	1 762	1 846	1 874	1 938	1 974
5 Finansiella intäkter	85	14	10	10	10
5 Finansiella kostnader	-24	-93	-123	-110	-71
6 ÅRETS RESULTAT	216	265	96	78	225

Nedan kommenteras de poster som redovisas i resultatplanen

1. **Verksamhetens nettokostnader före avskrivningar:** Verksamhetens nettokostnader är justerade för interna poster. Posten finansförvaltningen omfattar intäkter och kostnader i finansförvaltningsbudgeten under rubrikerna
Verksamhetens intäkter, Verksamhetens kostnader, och Internränta.

Nämnderna	-5 586	-5 876	-6 189	-6 226	-6 311
Kapitalkostnader	303	316	308	314	320
Finansförvaltningen	-212	-74	-69	-178	-80
Prisökningsreserv	0	0	0	-40	-80
Personalkostnadsreserv	0	0	0	-125	-250
Summa	-5 495	-5 634	-5 950	-6 255	-6 401

2. **Avskrivningar:** Planenliga avskrivningar beräknade på anläggningstillgångarnas anskaffningsvärden.
3. **Skatteintäkter:** Egna kommunalskatteintäkter.
4. **Bidragsinkomster:** Omfattar inkomstutjämning, kostnadsutjämning, LSS- utjämningsbidrag, strukturbidrag och reglering samt fastighetsavgift.
5. **Finansiella intäkter och kostnader:** Här redovisas ränteintäkter på utlånade medel och aktieutdelning samt räntekostnader för regionens upplåning samt ränta på avsättning till pensioner.
6. **Årets resultat:** Årets resultat är liktydigt med förändringen av eget kapital.

* Enligt Delårsrapport 2 -2022 (januari–augusti)

Finansplan 2023–2025

mnkr (löpande priser)

	Bokslut 2021	Prognos* 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Resultat	216	265	96	78	225
Avskrivningar	303	316	308	314	320
Avsättningar	208	60	226	225	79
Realisationsvinster	-27	-30	-95	-10	-10
Realisationsförluster	2	10	0	0	0
Övriga ej rörelsekapitalpåverkande poster	0	0	0	0	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	702	621	535	607	614
Förändringar i rörelsekapital exkl likvida medel	-374	-50	-150	50	-50
Kassaflöde från den löpande verksamheten	328	571	385	657	564
INVESTERINGAR					
Investeringsutgifter	-424	-550	-611	-803	-684
Inköp av finansiella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Försäljning av anläggningstillgångar	31	40	105	20	20
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Finansiell leasing anläggningstillgångar	-4	0	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-397	-510	-506	-783	-664
FINANSIERING					
Förändring av långfristiga fordringar	-10	0	0	0	0
Långfristig upplåning	8	0	0	50	100
Amortering	-192	-5	-5	-5	-5
Förutbetalda intäkter	24	20	20	20	20
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-170	15	15	65	115
ÅRETS KASSAFLÖDE	-239	76	-106	-61	15

* Enligt Delårsrapport 2 -2022 (januari–augusti)

Balansplan 2023–2025

mnkr (löpande priser)

	Bokslut 2021	Prognos* 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar	4 839	5 073	5 376	5 865	6 229
Omsättningstillgångar	1 274	1 324	1 474	1 524	1 574
Summa tillgångar	6 113	6 397	6 850	7 389	7 803
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	2 673	2 938	3 034	3 112	3 337
- därav årets resultat	216	265	96	78	225
Avsättningar					
Avsättningar till pensioner	1 224	1 280	1 506	1 731	1 810
Andra avsättningar	159	163	168	173	178
Summa avsättningar	1 383	1 443	1 674	1 904	1 988
Skulder					
Långfristiga skulder	978	993	1 008	1 073	1 188
Kortfristiga skulder	1 079	1 023	1 134	1 300	1 290
Summa skulder	2 057	2 016	2 142	2 373	2 478
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	6 113	6 397	6 850	7 389	7 803
Soliditet, %**	43,7	45,9	44,3	42,1	42,8
Soliditet, %***	7,3	12,1	12,2	12,6	15,8

* Enligt Delårsrapport 2 -2022 (januari–augusti).

** Exklusive pensionsförpliktelser intjänade före år 1998.

*** Inklusive pensionsförpliktelser intjänade före år 1998. (2 229 mnkr 2021, 2 166 mnkr 2022, 2 200 mnkr 2023, 2 184 mnkr 2024, 2 107 mnkr 2025).

Finansförvaltningsbudget 2023 mnkr

Konto	Bokslut 2021	Budget 2022*	Budget 2023
VERKSAMHETENS INTÄKTER			
3721 Försäljningspris exploateringfastigheter	65,0	20,0	20,0
382 Realisationsvinster, fastighetsförsäljningar	24,0	10,0	95,0
Övrigt	5,0	0,0	0,0
Summa	94,0	30,0	115,0
VERKSAMHETENS KOSTNADER			
4421 Bokfört värde exlpoteringsfastigheter	-11,0	0,0	0,0
4532 Bidrag koncernföretag	-0,2	0,0	0,0
4799 Ekologiska livsmedel	-1,0	-1,0	-1,0
4799 Övriga interna bidrag	-37,0	0,0	0,0
5151 Förändring semesterlöneskuld	0,0	-5,0	-5,0
56121 Interndebitering arbetsgivaravgift	887,0	902,0	933,0
56122 Utbetalning arbetsgivaravgift	-840,0	-872,0	-897,0
56131 Interndebitering pensionsavgift	210,0	213,0	303,5
56132 Utbetalning pensionsavgift	-133,0	-136,0	-195,0
56133 Löneskatt pensionsavgift	-32,0	-33,0	-47,0
5633 Löneskatt utbetalda pensioner	-36,0	-34,0	-37,0
5635 Löneskatt pensionsavsättning	-27,0	-14,0	-44,0
5712 Pensionsförsäkring alternativ KAP-KL	-4,0	-5,0	-5,0
5714 Premier OPF-KL Trygg Politikerpension	-1,0	0,0	0,0
5721 Förändring pensionsavsättning	-95,0	-32,0	-73,0
5732 Pensionsutbetalningar	-134,0	-134,0	-149,0
5739 Avgift pensionsadministration	-1,0	-1,0	-1,0
7351 Kundförluster	0,0	-1,0	-1,0
782 Realisationsförlust, utrangering anläggningstillgångar	-2,0	0,0	0,0
7871 Förändring avsättning deponier	-67,0	0,0	0,0
4194 Värdeförändring omsättningstillgångar	-40,0	0,0	0,0
Övrigt	-2,4	0,0	0,0
Summa	-366,6	-153,0	-218,5
INTERNRÄNTA			
796 Intern ränta kostnad Geab, AB GotlandsHem	-0,3	-0,5	-0,5
849 Intern ränta kostnad investeringsbidrag	-5,9	-6,0	-6,0
849 Intern ränta intäkt	66,5	41,4	41,4
Summa	60,3	34,9	34,9

forts. Finansförvaltningsbudget 2023

Konto	Bokslut 2021	Budget 2022*	Budget 2023
SKATTER			
801 Kommunalskatt	4 066,0	4 332,0	4 593,0
8051 Skatteavräkning, prognos	108,0	0,0	0,0
8052 Justeringspost skatteavräkning	17,0	0,0	0,0
Summa	4 191,0	4 332,0	4 593,0
GENERELLA STATSBIIDRAG			
821 Inkomstutjämnning	1 172,0	1 239,0	1 393,0
822 Strukturbidrag	164,0	165,0	169,0
824 Regleringsbidrag	220,0	183,0	96,0
825 Kostnadsutjämningsbidrag	146,0	140,0	174,0
826 Bidrag LSS-utjämnning	3,0	1,0	0,0
828 Fastighetsavgift	177,0	169,0	222,0
829 Övriga bidrag från staten	36,0	0,0	0,0
835 Kostnadsutjämnning	-156,0	-171,0	-180,0
Summa	1 762,0	1 726,0	1 874,0
FINANSIELLA INTÄKTER			
841 Utdelning på aktier och andelar	11,0	5,0	5,0
842 Ränteintäkter	1,0	0,9	0,9
845 Ränta på kundfordringar	1,0	0,3	0,3
8468 Orealiserad vinst pensionsmedelsplaceringar	67,0	0,0	0,0
8495 Avgift borgensåtagande	4,0	4,0	4,0
Övrigt	1,0	0,0	0,0
Summa	85,0	10,2	10,2
FINANSIELLA KOSTNADER			
8522 Ränta beräknad upplåning	0,0	-1,0	-1,0
8523 Ränta kortfristiga lån	-2,0	-2,0	-2,0
8525 Ränta långfristiga lån, avgiftsfinansierad verksamhet	-6,0	-10,0	-10,0
8531 Ränta årets pensionsavsättningar	-15,0	-25,5	-109,0
857 Avgifter banktjänster	-1,0	-0,8	-0,8
Övrigt	0,2	-0,7	-0,2
Summa	-23,8	-40,0	-123,0
SUMMA	5 801,9	5 940,1	6 285,6
Nämnderna driftbudget	-5 586,0	-5 818,6	-6 189,4
ÅRETS RESULTAT	215,9	121,5	96,2

* Budget 2022 enligt RF § 182, 2021-11-22

Ramberäkning 2023 per nämnd tkr

samt plan 2024–2025

	Justerad budget 2022	Justering enligt plan	Resursfördelningsmodeller	Indexuppräkningsnetto	Effektivisering	Ramtillskott	Övriga förändringar	Personalkostnadskompensation	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Regionstyrelse											
<i>Politikerorganisation</i>	-33 815	1 700	0	0	0	-3 850	0	-520	-36 485	0	0
<i>Regionstyrelseförvaltning</i>	-431 614	5 950	0	-3 185	4 000	-16 616	-5 909	-10 144	-457 518	427	-2 122
<i>Räddningstjänst</i>	-56 580	0	0	-123	0	-2 000	-1 033	-2 146	-61 882	0	0
Teknisk nämnd	-212 579	1 000	0	-5 432	1 500	-20 000	13 974	-2 924	-224 461	3 000	8 000
Miljö- och byggnämnd	-35 323	1 000	0	7	1 500	-3 500	-23 642	-3 255	-63 213	0	0
Barn- och utbildningsnämnd	-1 290 407	0	-15 871	-12 474	9 000	-12 000	-18 374	-29 100	-1 369 226	8 850	12 141
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	-343 124	0	-4 689	-3 585	3 000	-3 500	-3 035	-7 586	-362 519	-4 115	-11 290
Socialnämnd	-1 518 033	0	-30 649	-13 035	15 000	-5 600	-19 675	-30 450	-1 602 442	-16 507	-49 626
Hälsa- och sjukvårdsnämnd	-1 897 167	1 000	-47 400	-19 477	21 000	-4 900	-25 851	-38 875	-2 011 670	-28 000	-78 500
SUMMA NÄMNDER	-5 818 642	10 650	-98 609	-57 304	55 000	-71 966	-83 545	-125 000	-6 189 416	-36 345	-121 397

Bilaga till ramberäkning 2023 tkr

justering av budget 2022

	Integrerad budget 2022	Justering	Justerad budget 2022
RS			
Politikerorganisationen	-33 815		-33 815
Regionstyrelseförvaltning	-431 614		-431 614
Räddningstjänst	-56 580		-56 580
TN	-212 579		-212 579
MBN	-35 323		-35 323
BUN	-1 290 407		-1 290 407
GVN	-343 124		-343 124
SON	-1 518 033		-1 518 033
HSN	-1 897 167		-1 897 167
Summa	-5 818 642	0	-5 818 642

Indexuppräknig

	Internhyra*	Interna priser regionstyrelseförvaltning	Interna priser teknikförvaltning	Driftskostnader exploatering	Externa avtal	Summa indexuppräknig
RS						
Politikerorganisationen	0	0	0		0	0
Regionstyrelseförvaltning	-1 255	-113	-205		-1 612	-3 185
Räddningstjänst	-69	0	-13		-41	-123
TN	-269	0	-439	-1 574	-3 150	-5 432
MBN	-136	0	143		0	7
BUN	-2 383	-4 991	-713		-4 387	-12 474
GVN	-1 041	-1 549	-195		-800	-3 585
SON	-1 744	-1 398	-393		-9 500	-13 035
HSN	-2 003	-449	-885		-16 140	-19 477
Summa	-8 900	-8 500	-2 700	-1 574	-35 630	-57 304

* 2023 höjs internhyran med 2,1 procent motsvarande 8,9 mnkr vilket medför justering av nämndernas budgetramar.

Specifikation av förändringar i budget 2023 tkr

NÄMNDERNAS INTEGRERADE BUDGETRAMAR 2022

-5 818 642

JUSTERINGAR BUDGET 2022

SUMMA JUSTERAD BUDGET 2022

-5 818 642

JUSTERING ENLIGT PLAN 2023

TN: samhällsbyggnadsprocessen, ökat bostadsbyggande	1 000
Pol org: VAL 2022	1 700
RS: trygghetsboende	600
RS: fakturahantering och e-handelssystem	1 100
RS: e-arkiv	1 250
RS: gemensamma resurser för effektiviseringsarbetet	3 000
HSN: fastighetsutvecklingsplan	3 000
HSN: ambulansverksamhet	-2 000
MBN: bygglov/plan, ökat bostadsbyggande	1 000

RESURSFÖRDELNINGSMODELLER

BUN

- Förskola	3 837
- Fritidshem	-3 239
- Förskolesklass	-4 507
- Grundskola	-11 962

Summa -15 871

GVN

- Gymnasieskolan	-4 689
------------------	--------

SON

- Äldreomsorg	-30 649
---------------	---------

HSN

- Medicinteknisk utveckling	-47 400
-----------------------------	---------

SUMMA RESURSFÖRDELNINGSMODELLER

-98 609

forts. Specifikation av förändringar i budget 2023

INDEXUPPRÄKNING**Externa avtal**

Externa avtal RSF	-1 612
Externa avtal RT	-41
Externa avtal TN	-3 150
Externa avtal BUN	-4 387
Externa avtal GVN	-800
Externa avtal SON	-9 500
Externa avtal HSN	-16 140
	Summa
	-35 630

Interna priser - regionstyrelseförvaltningen

Personalkostnadskompensation	-1 400
Höjd hyra generellt 2,1%	-370
Ökad hyra till följd av ombyggnad kök	-1 000
Indexuppräknning transport	-130
Indexuppräknning livsmedel	-5 100
Heltidsresan	-500
	Summa
	-8 500

Interna priser - teknikförvaltningen

Personalkostnadskompensation	-2 440
Fordon, drivmedel, material	-260
	Summa
	-2 700

Interna priser - hyror

Höjd internhyra 2,1%	-8 900
	Summa
	-8 900

Driftskostnader exploatering

TN: Honnörsparken	-900
TN: Banvallstråket Visborg	-40
TN: Kapitalkostnader	-634
	Summa
	-1 574

SUMMA INDEXUPPRÄKNING **-57 304****EFFEKTIVISERING**

Regionstyrelsen, regionstyrelseförvaltningen	4 000
Regionstyrelsen räddningstjänst	0
Tekniska nämnden	1 500
Miljö- och byggnämnden	1 500
Barn- och utbildningsnämnden	9 000
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	3 000
Socialnämnden	15 000
Hälsa- och sjukvårdsnämnden	21 000

SUMMA EFFEKTIVISERING **55 000**

forts. Specifikation av förändringar i budget 2023

RAMTILLSKOTT

RS: Utökad uppdrag Almedalsveckan	-500
RS: Hansedagarna	-916
RS: Trygghetsplatser IOP Röda korset	-800
RS: Förstärkt krisberedskap	-900
RS: Internt hållbarhetsarbete	-2 500
RS: Ramtillskott	-6 000
RS: Gemensamt RG medarbetaruppskattning, hållbar bemanning, företagshälsovård	-5 000
RS/RT: Ramtillskott	-2 000
TN: Exploateringsverksamhet som driftkostnader	-15 000
TN: Ramtillskott	-5 000
MBN: Ramtillskott	-3 500
BUN: Grundskola	-10 000
BUN: Barn- och elevhälsa	-2 000
GVN: Vuxenutbildning	-1 500
GVN: Ungdomsavdelning	-2 000
SON: LSS-verksamhet	-5 000
SON: Trygghetsboenden	-600
HSN: 1177 drift i egen regi	-2 400
HSN: Svenskt ambulansflyg	-2 500
Polorg: Arvoden förtroendevalda	-3 600
Revision: Ökat anslag	-250
SUMMA RAMTILLSKOTT	-71 966

ÖVRIGA FÖRÄNDRINGAR

RS: Ansvarsförändring (GVN till RS) av stöd till studieförbund, RF §114 2022-06-20	-2 770
RS: Förändrat PO-pålägg	-6 569
RS: Organisationsförändring av mark- och exploateringsverksamheten (till MBN)	3 430
RS/RT: Förändrat PO-pålägg	-1 033
TN: Förändrat PO-pålägg	-3 101
TN: Organisationförändring av mark- och exploateringsverksamheten (till MBN)	18 350
TN: Organisationsförändring av allmän och särskild kollektivtrafik, RF §113 2022-06-20	-1 275
MBN: Förändrat PO-pålägg	-1 862
MBN: Organisationsförändring av mark- och exploateringsverksamheten (från RS)	-3 430
MBN: Organisationsförändring av mark- och exploateringsverksamheten (från TN)	-18 350
BUN: Förändrat PO-pålägg	-19 649
BUN: Organisationsförändring av allmän och särskild kollektivtrafik, RF §113 2022-06-20	1 275
GVN: Ansvarsförändring (GVN till RS) av stöd till studieförbund, RF §114 2022-06-20	2 770
GVN: Förändrat PO-pålägg	-5 805
SON: Förändrat PO-pålägg	-19 675
HSN: Förändrat PO-pålägg	-25 851
SUMMA ÖVRIGA FÖRÄNDRINGAR	-83 545

PERSONALKOSTNADSUPPRÄKNING

Personalkostnadsökning	-100 000
Jämställdhetssatsning och rekrytering bristyrken	-25 000
SUMMA PERSONALKOSTNADSUPPRÄKNING	-125 000

RAMBUDGET 2023**-6 189 416**

forts. Specifikation av förändringar i budget 2023

RAMJUSTERINGAR ÅREN 2024–2025 (jmf med budget 2023)	2024	2025
Resursfördelningsmodeller		
BUN, resursfördelningsmodell*	350	3 641
GVN, resursfördelningsmodell	-6 615	-13 790
HSN, resursfördelningsmodell	-49 000	-99 500
SON, resursfördelningsmodell	-31 507	-64 626
Summa	-86 772	-174 275
Övrigt		
TN: evakueringslokaler för Södervärn och Alléskolan	2 000	7 000
RS: e-arkiv	500	500
RS: landsbygdsutveckling fokus skola 2022–2024	0	1 000
RS/RSF: Hansedagarna	-1 573	-5 122
RS/RSF: internt hållbarhetsarbete	-2 500	-2 500
Summa övrigt	-1 573	878
Effektivisering		
Regionstyrelsen, regionstyrelseförvaltningen	4 000	4 000
Regionstyrelsen räddningstjänst	0	0
Tekniska nämnden	1 000	1 000
Miljö- och byggnämnden	0	0
Barn- och utbildningsnämnden	8 500	8 500
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	2 500	2 500
Socialnämnden	15 000	15 000
Hälso- och sjukvårdsnämnden	21 000	21 000
Summa effektivisering	52 000	52 000
SUMMA RAMJUSTERING 2024–2025	-36 345	-121 397
* Specifikation av resursfördelningsmodell inom barn- och utbildningsnämnden		
- Förskola	1 413	2 468
- Fritidshem	111	111
- Förskoleklass	1 925	1 858
- Grundskola	-3 099	-796

Nämndernas internbudget tkr

POLITIKERORGANISATIONEN

Ordförande Regionfullmäktige: Inger Harlevi (M), Ordförande Regionstyrelsen: Meit Fohlin (S),
Ordförande Överförmyndarnämnden: Susanne Lindström (S), Ordförande Patientnämnden: Jessica Palmgren (S),
Ordförande Valnämnden: Elenore Hemström (S), Revisionsens ordförande: Barbro Hejdenberg - Ronström (C).

Justerad driftbudget 2022	33 815
Justerings enligt plan	-1 700
Effektivisering	0
Resursfördelningsmodell	0
Indexuppräknings netto	0
Ramtillskott	3 850
Övriga förändringar/ramjusteringar	0
Personalkostnadskompensation	520
Beslutad driftbudgetram 2023	36 485

Organisationsnivå	Intäkter	Kostnader	Netto
111 Regionfullmäktige	0	-7 056	-7 056
112 Regionstyrelse	0	-14 563	-14 563
113 Revision	0	-4 145	-4 145
114 Valnämnd	0	-109	-109
115 Överförmyndarnämnd	0	-8 672	-8 672
116 Patientnämnd	0	-1 940	-1 940
Summa	0	-36 485	-36 485

REGIONSTYRELSEN/REGIONSTYRELSEFÖRVALTNINGEN

Ordförande: Meit Fohlin (S), Regiondirektör/Förvaltningschef: Peter Lindvall

Justerad driftbudget 2022	431 614
Justerings enligt plan	-5 950
Effektivisering	-4 000
Resursfördelningsmodell	0
Indexuppräknings netto	3 185
Ramtillskott	16 616
Övriga förändringar/ramjusteringar	5 909
Personalkostnadskompensation	10 144
Beslutad driftbudgetram 2023	457 518

Organisationsnivå	Intäkter	Kostnader	Netto
90000 Regiongemensamt	8 529	-50 701	-42 172
90001 Demokrati och kvalitet	7 812	-38 683	-30 871
90002 Digitalisering	14 218	-87 783	-73 565
90003 HR	1 131	-62 435	-61 304
90004 Måltid	136 299	-136 299	0
90006 Ekonomi	986	-50 902	-49 916
90007 Kommunikation	6 750	-24 495	-17 745
90008 Regional utveckling	9 687	-58 265	-48 578
90009 Kultur och fritid	48 911	-171 009	-122 098
90010 Förvaltningsgemensamt	7 936	-19 205	-11 269
Summa	242 259	-699 777	-457 518

Forts. Nämndernas internbudget

REGIONSTYRELSEN/RÄDDNINGSTJÄNSTEN

Ordförande: Meit Fohlin (S), Förvaltningschef: Lise Langseth

Justerad driftbudget 2022	56 580
Justerings enligt plan	0
Effektivisering	0
Resursfördelningsmodell	0
Indexuppräknings netto	123
Ramtillskott	2 000
Övriga förändringar/ramjusteringar	1 033
Personalkostnadskompensation	2 146
Beslutad driftbudgetram 2023	61 882

TEKNISKA NÄMNDEN/TEKNIKFÖRVALTNINGEN

Ordförande: Mariette Nicander (M), Förvaltningschef: Patric Ramberg

Justerad driftbudget 2022	212 579
Justerings enligt plan	-1 000
Effektivisering	-1 500
Resursfördelningsmodell	0
Indexuppräknings netto	5 432
Ramtillskott	20 000
Övriga förändringar/ramjusteringar	-13 974
Personalkostnadskompensation	2 924
Beslutad driftbudgetram 2023	224 461

Organisationsnivå	Intäkter	Kostnader	Netto
Teknisk nämnd	0	1 856	1 856
Förvaltningsledning och verksamhetsstöd	-13 966	14 966	1 000
Projektavdelning	-25 498	33 365	7 867
Park- och trafikavdelningen	-151 628	348 987	197 359
VA-avdelning	-246 480	246 480	0
Fastighetsavdelning	-546 551	557 016	10 465
Hamnavdelning	-88 647	94 561	5 914
Avfallsavdelning	-122 931	122 931	0
Försörjningsavdelningen	-213 691	213 691	0
Summa	-1 409 392	1 633 853	224 461

Forts. Nämndernas internbudget

MILJÖ- OCH BYGGNÄMNDEN/SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Ordförande: Andreas Unger (M), Förvaltningschef: Lise Langseth

Justerad driftbudget 2022	35 323
Justerings enligt plan	-1 000
Effektivisering	-1 500
Resursfördelningsmodell	0
Indexuppräknings netto	-7
Ramtillskott	3 500
Övriga förändringar/ramjusteringar	23 642
Personalkostnadskompensation	3 255
Beslutad driftbudgetram 2023	63 213

Organisationsnivå	Intäkter	Kostnader	Netto
Nämnd		4 242	4 242
Förvaltningsstöd	-12 922	14 754	1 832
Statsarkitekt	-1 962	3 655	1 693
Bygglov	-26 974	35 613	8 639
Plan	-5 558	14 412	8 854
GIS	-7 410	12 480	5 070
Livsmedel och Alkohol	-8 681	12 022	3 341
Miljöskydd	-12 821	20 780	7 959
Mark och exploatering	-10 746	32 329	21 583
Summa	-87 074	150 287	63 213

Forts. Nämndernas internbudget

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN/UTBILDNINGS- OCH ARBETSLIVSFÖRVALTNINGEN

Ordförande: Oskar Lindster (S), Förvaltningschef: Torsten Flemming

Justerad driftbudget 2022	1 290 407
Justerings enligt plan	
Effektivisering	-9 000
Resursfördelningsmodell	15 871
Indexuppräknings netto	12 474
Ramtillskott	12 000
Övriga förändringar/ramjusteringar	18 374
Personalkostnadskompensation	29 100
Beslutad driftbudgetram 2023	1 369 226

Organisationsnivå	Intäkter	Kostnader	Netto
Nämnd	0	937	937
Utbildningsdirektör	-57 851	998 982	941 131
Ledningsstöd	-8 121	295 259	287 138
Förskola	-268 592	283 202	14 610
Grundskola	-552 775	584 910	32 135
Särskola	-2 194	50 039	47 845
Kulturskola	-2 710	15 068	12 358
Barn- och elevhälsan	-5 320	38 392	33 072
Summa	-897 563	2 266 789	1 369 226

GYMNASIE- OCH VUXENUTBILDNINGSNÄMNDEN/UTBILDNINGS- OCH ARBETSLIVSFÖRVALTNINGEN

Ordförande: Rolf Öström (M), Förvaltningschef: Torsten Flemming

Justerad driftbudget 2022	343 124
Justerings enligt plan	0
Effektivisering	-3 000
Resursfördelningsmodell	4 689
Indexuppräknings netto	3 585
Ramtillskott	3 500
Övriga förändringar/ramjusteringar	3 035
Personalkostnadskompensation	7 586
Beslutad driftbudgetram 2023	362 519

Organisationsnivå	Intäkter	Kostnader	Netto
Nämnd		1 157	1 157
Stab		7 472	7 472
Vuxenutbildning	-38 773	71 451	32 678
Folkhögskolan	-32 660	53 027	20 367
Ungdomsgårdar	-1 525	21 015	19 490
Gymnasiet	-154 228	408 421	254 193
Arbetsmarknad	-27 107	54 269	27 162
Summa	-254 293	616 812	362 519

Forts. Nämndernas internbudget

SOCIALNÄMNDEN/SOCIALFÖRVALTNINGEN

Ordförande: Håkan Eriksson (S), Förvaltningschef: Marica Gardell

Justerad driftbudget 2022	1 518 033
Justering enligt plan	0
Effektivisering	-15 000
Resursfördelningsmodell	30 649
Indexuppräknning netto	13 035
Ramtillskott	5 600
Övriga förändringar/ramjusteringar	19 675
Personalkostnadskompensation	30 450
Beslutad driftbudgetram 2023	1 602 442

Organisationsnivå	Intäkter	Kostnader	Netto
52001 Socialförvaltningen gemensamt	-150	28 757	28 607
52002 Myndighetsavdelning	-100 466	1 198 367	1 097 901
52003 Särskilt boende	-263 929	309 636	45 707
52004 Hemtjänst	-186 962	224 525	37 563
52005 Omsorg om personer med funktionsnedsättning	-248 835	272 714	23 879
52006 Hemsjukvård	-3 770	69 926	66 156
52007 Individ- och familjeomsorg	-5 669	286 084	280 415
52008 Kvalitets- och utvecklingsavdelning	-1 359	15 089	13 730
52010 HR-avdelning inklusive resursteam	-5 814	14 298	8 484
Summa	-816 954	2 419 396	1 602 442

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSNÄMNDEN/HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Ordförande: Filip Reinhag (S), Förvaltningschef: Marie Loob

Justerad driftbudget 2022	1 897 167
Justering enligt plan	-1 000
Effektivisering	-21 000
Resursfördelningsmodell	47 400
Indexuppräknning netto	19 477
Ramtillskott	4 900
Övriga förändringar/ramjusteringar	25 851
Personalkostnadskompensation	38 875
Beslutad driftbudgetram 2023	2 011 670

Organisationsnivå	Intäkter	Kostnader	Netto
820 Förvaltningsledning	-2 610	101 260	98 650
821 Konkurrensutsatta vårdtjänster	-43 595	387 736	344 140
822 HSF Övergripande	-340 763	467 328	126 565
823 Somatisk specialistvård	-139 300	1 361 343	1 222 043
824 Tandvård	-72 061	77 178	5 117
825 Primärvård	-156 071	252 557	96 486
826 Psykiatri	-3 587	122 255	118 668
Summa	-757 987	2 769 657	2 011 670

Investeringsbudget 2023–2024 tkr

samt plan 2025–2027

	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
REGIONSTYRELSEN					
Regionstyrelseförvaltningen					
Investeringspott	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Lokalinvesteringar kök	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
IT- investeringar i gemensam infrastruktur	17 000	32 000	41 000	22 000	22 000
Landsbygdsutveckling	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
SUMMA	34 000	49 000	58 000	39 000	39 000
Strategiska investeringar					
Badhus	12 000	75 000	100 000	37 000	
Summa regionstyrelseförvaltningen	46 000	124 000	158 000	76 000	39 000
Regionstyrelsen/räddningstjänst					
Investeringspott	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000
Summa räddningstjänst	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000
SUMMA INVESTERINGAR REGIONSTYRELSEN	54 000	132 000	166 000	84 000	47 000
MILJÖ- OCH BYGGNÄMNDEN					
Investeringspott	500	500	500	500	500
SUMMA INVESTERINGAR MILJÖ- OCH BYGGNÄMNDEN	500	500	500	500	500
TEKNISKA NÄMNDEN					
Investeringar i skattefinansierad verksamhet					
Investeringspott	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Mark-och stadsmiljö, gator och vägar	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
Obligatorisk ventilationskontroll	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Investeringar fastighetsägaransvar	70 000	70 000	70 000	70 000	70 000
Utveckling av fastigheter	500	500	500	500	500
Solceller på fastigheter	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Utbyggnad matsal Lövsta	3 000				
Hamnverksamhet	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000
Ombyggnad hamnkontoret			10 000		
Gångtrafiklösning kryssningskajen	30 000	30 000			
Summa investeringar skattefinansierad verksamhet	171 500	168 500	148 500	138 500	138 500
Investeringar i avgiftsfinansierad verksamhet					
VA-verksamhet	125 000	125 000	125 000	125 000	125 000
Avfallsverksamhet	6 200	8 000	8 700	8 600	6 000
Hamnverksamhet	12 400	12 400	8 800	8 000	8 000
Ombyggnad hamnterminal			3 500	15 000	20 000
Ombyggnad fenderverk FL 7	13 200	19 800			
Muddring och logistikyta nordost om oljekajen Visby					50 000
Summa investeringar i avgiftsfinansierad verksamhet	156 800	165 200	146 000	156 600	209 000
SUMMA INVESTERINGAR TEKNISKA NÄMNDEN	328 300	333 700	294 500	295 100	347 500

forts. Investeringsbudget 2023–2024

	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN					
Investeringspott	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000
Lokalinvesteringar förskola	20 000	20 000	40 000	20 000	20 000
Lokalinvesteringar grundskola, särskola	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Alléskolan		47 000			
Idrottshall Visby			50 000		
Idrottshall Roma	50 000				
SUMMA INVESTERINGAR BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN	87 000	84 000	107 000	37 000	37 000
GYMNASIE- OCH VUXENUTBILDNINGSNÄMNDEN					
Investeringspott	5 500	5 500	5 500	5 500	5 500
Lokalinvesteringar vuxenutbildning	5 000				
Folkhögskolan Hemse			5 000		
SUMMA INVESTERINGAR GYMNASIE- OCH VUXENUTBILDNINGSNÄMNDEN	10 500	5 500	10 500	5 500	5 500
SOCIALNÄMNDEN					
Investeringspott	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000
Tingsbrogården	18 000				
Äldreboende Klintehamn	30 000	135 000			
Äldreboende 2 inriktning Slite				80 000	85 000
Lokalinvesteringar LSS				30 000	
SoL-boende ersätter Korpen			17 000		
Anpassning lokal hemsjukvård		10 000			
SUMMA INVESTERINGAR SOCIALNÄMNDEN	56 000	153 000	25 000	118 000	93 000
HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSNÄMNDEN					
Investeringspott	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
Patientkallelsesystem	2 000	27 000			
Angiografiutrustning		7 000			
Operationsbord	11 000				
Magnetkamera MR			10 000		
Datortomograf DT				10 000	
PCI utrustning			10 000		
Lokalinvesteringar hälso- och sjukvård	9 000	20 000	20 000		
Gasarmar och pendlar	3 000				
Ombyggnation akutmottagningen	10 000				
SUMMA INVESTERINGAR HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSNÄMNDEN	75 000	94 000	80 000	50 000	40 000
INVESTERINGSBUDGET TOTALT	611 300	802 700	683 500	590 100	570 500
varav skattefinansierad verksamhet	442 500	562 500	437 500	396 500	361 500
varav avgiftsfinansierad verksamhet	156 800	165 200	146 000	156 600	209 000
varav strategiska investeringar	12 000	75 000	100 000	37 000	0

Exploateringsbudget 2023–2027 tkr

Exploateringsområde	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
JÄRNVÄGEN					
Iordningställande av tomtmark	2 200				
Vatten- och avlopp					
Gata/park	800	5 700			
SUMMA JÄRNVÄGEN	3 000	5 700	0	0	0
GRÅBO/YTTRE FURULUND					
Iordningställande av tomtmark			300	700	
Vatten- och avlopp		2 000	2 000	2 000	
Gata/park	3 000	5 000	8 000	9 600	
SUMMA GRÅBO/YTTRE FURULUND	3 000	7 000	10 300	12 300	0
ANNELUND					
Iordningställande av tomtmark			400		
Vatten- och avlopp		500	4 900		
Gata/park		3 700	26 200	7 300	
SUMMA ANNELUND	0	4 200	31 500	7 300	0
SOTAREN TERRA NOVA					
Iordningställande av tomtmark					
Vatten- och avlopp		1 000	2 000		
Gata/park		1 000	24 000		
SUMMA SOTAREN TERRA NOVA	0	2 000	26 000	0	0
INDUSTRIMARK					
Iordningställande av tomtmark	1 000				
Vatten- och avlopp	200	1 300			
Gata/park	1 900	11 400			
SUMMA INDUSTRIMARK	3 100	12 700	0	0	0
VISBY HAMN STADSUTVECKLING					
Iordningställande av tomtmark			1 000	26 000	
VA			1 000	1 000	12 000
Gata/park			1 000	1 000	151 000
SUMMA VISBY HAMN STADSUTVECKLING	0	0	3 000	28 000	163 000
EXPLOATERINGSBUDGET TOTAL	9 100	31 600	70 800	47 600	163 000
varav Iordningställande av tomtmark	3 200	0	1 700	26 700	0
varav vatten- och avlopp	200	4 800	9 900	3 000	12 000
varav gata/park	5 700	26 800	59 200	17 900	151 000

Bilagor

REGIONFULLMÄKTIGES DIREKTIV TILL NÄMNDERNA

Nämndernas uppdrag är att aktivt bidra till måluppfyllelsen av Region Gotlands gemensamma mål. Nämnderna uppmanas att i sin verksamhetsplan förtydliga, genom prioriterade aktiviteter, hur arbetet för att aktivt bidra till måluppfyllelse ska bedrivas kommande år. Samtliga nämnder uppmanas också att samverka och genomföra gemensamma aktiviteter för att bidra till ökad måluppfyllelse av samtliga mål.

Målen ska följas upp i samband med delårsrapport 2 och årsbokslut. I analysen ska jämställdhetsaspekten särskilt belysas där det är möjligt.

Perspektiv samhälle

Nämnderna uppmärksammas på att de i sin verksamhetsplan ska redovisa hur de aktivt ska bidra till måluppfyllelsen inom perspektivet samhälle. Nämnderna kommer att ha olika områden där de bidrar i större eller mindre utsträckning.

Perspektiv verksamhet

Nämnderna uppmärksammas på att de i sin verksamhetsplan ska redovisa hur de ska arbeta med måluppfyllelsen inom perspektiv verksamhet. Samtliga mål ska följas upp. Alla nämnder ska arbeta med sin kvalitet, sina medarbetare, sitt ledarskap och sin ekonomi på ett sådant sätt att verksamheten bedrivs på ett effektivt sätt och bidrar till kravet på God ekonomisk hushållning, inom de ekonomiska ramar som regionfullmäktige tilldelar nämnden.

Ekonomi

Balanskravet

Balans ska föreligga mellan tillgängliga ekonomiska resurser och den verksamhet som bedrivs. Med hänsyn till samhällsutvecklingen både utifrån den demografiska utvecklingen samt medborgarnas ökade förväntningar krävs ett ständigt pågående utvecklings- och effektiviseringsarbete för att kostnadsnivån ska vara kontrollerad. De finansiella målen inom målområde ekonomi utgör grundläggande restriktioner för drift- och investeringsverksamheten.

Utifrån dessa mål och restriktioner har nämnderna tilldelats ekonomiska ramar inom vilka verksamheterna ska bedrivas.

Nämnderna ska verka för god ekonomisk hushållning. Det innebär att de effektiviseringskrav som finns i samband med budgetbeslutet ska genomföras och verksamheten ska bedrivas så att ekonomin är långsiktigt stabil.

Vid befarad negativ avvikelse ska nämnderna agera snabbt och vidta åtgärder. Detta är synnerligen angeläget för att säkra regionens totala ekonomiska balans.

Investeringar och finansiellt igångsättningstillstånd

Regionen ska ha ett positivt finansiellt flöde och ska samtidigt sträva efter att optimera den långfristiga upplåningen. Styrning av de finansiella flödena sker bland annat genom att nämnd före igångsättande av stora byggnads- och anläggningsinvesteringar alltid ska inhämta finansiellt igångsättningstillstånd hos ekonomidirektören enligt delegationsbeslut.

Före genomförande av en investering ska nämnderna alltid beakta vilka konsekvenser investeringen får i form av kapitalkostnader och övriga driftkostnader. Huvudprincipen är att nämnderna finansierar sina kapital- och driftkostnader för investeringar inom befintlig driftbudget.

Konflikt mellan verksamhetens mål och resurser

Vid konflikt mellan verksamhetens mål och de ekonomiska resurserna är de ekonomiska resurserna överordnade verksamhetsmålen. Ekonomin är den restriktion som sätter gränser för måluppfyllelsen och verksamhetens inriktning och omfattning.

Nämnderna ska löpande analysera och revidera utbudsnivåer för att anpassa verksamheten till de ekonomiska ramarna. Nämnd har ansvar för att till regionstyrelsen snarast rapportera om den inte kan uppfylla de mål och åtaganden som regionfullmäktige beslutat om och även föreslå åtgärder.

Stabil ekonomi i ett långsiktigt perspektiv

Region Gotlands budgetresultat för 2023 är 96 mnkr vilket motsvarar 1,5 procent av verksamhetens nettokostnader. Förutsättningen för att regionen ska klara resultatet är att alla nämnder följer sin beslutade budget, genomför sina effektiviseringskrav och att utvecklingen under året är stabil.

Samhällsekonomiskt finns betydande osäkerhet avseende utvecklingen av skatteunderlaget under planperioden. Med stigande inflation, kraftigt ökade pensionskostnader samt betydande prisökningar för varor och tjänster är även kostnaderna svåra att förutse. Bristen på arbetskraft riskerar också att driva upp personalkostnaderna inom främst vård- och omsorg.

Planeringen framåt måste nödvändigtvis utgå från dagens prognoser vilket betyder att nämnderna måste planera för fortsatt effektivisering av verksamhet och processer samt se över utbudet för att möta kostnadstrycket framåt. Ett resultat på minst 2 procent krävs även framåt för att kunna hantera oförutsedda förändringar i verksamheterna samt finansiera regionens stora investeringsbehov framåt.

Regionfullmäktiges direktiv till nämnderna:

- Nämnderna ska aktivt arbeta mot målen i det gemensamma styrkortet och säkerställa att de aktiviteter som har störst effekt för måluppfyllelsen prioriteras i kommande verksamhetsplaner. Målen i verksamhetsperspektivet får inte prioriteras bort.
- Nämnderna ska aktivt arbeta med verksamhetsutveckling och effektivisering i syfte att minska kostnaderna med bibehållen kvalitet.
- Beslutade effektiviseringar och förändringar ska genomföras på ett sådant sätt så att ekonomisk stabilitet framåt säkras.
- Nämnd/förvaltningsledning ska samordnat för hela förvaltningen beakta potentialen i pensionsavgångar och naturlig rörlighet i effektiviseringsarbetet. Nämnden ska i samband med det också ta hänsyn till kommande kompetensförsörjningsbehov.
- Tillgångarna ska vårdas och värdesäkras och samtliga resurser ska nyttjas på ett effektivt och hållbart sätt. Nämndernas verksamhet ska rymmas inom beslutad budget.

Kvittering av budgetramar för 2023

Regionstyrelsens ordförande ska tillsammans med regiondirektören formellt överlämna 2023 års budgetramar till varje nämnd (ordförande och förvaltningschef). Detta sker i december 2022.

REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT

Regionfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-06-20

Protokoll

RF § 100 Strategisk plan och budget 2023-2025

Ärendenummer: RS 2022/7

Regionfullmäktiges beslut

- Driftbudget 2023 fastställs.
- Investeringsbudget 2023 och 2024 med plan 2025-2027 fastställs.
- Personalomkostnadspålägget (PO-pålägget) höjs till 42,7 procent från och med 2023.
- Tekniska nämnden får i uppdrag att redovisa hur och när vattenförsörjningen från Klinthagen täkten kan förstärka vattenförsörjningen på norra Gotland samt redovisa hur den kommunala vattenförsörjningen på norra Gotland säkerställs så att inte byggstopp riskerar uppstå. Återrapportering sker till budgetavstämningen 2022.
- Tekniska nämnden får i uppdrag att återkomma senast 19 augusti 2022 med förslag till fördelning av budget per nämnd för höjda internhyror samt försörjningsavdelningens höjda priser.
- Regionstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med miljö- och byggnämnden och tekniska nämnden se över vilka resurser och förändringar i processer och arbetssätt som krävs för att korta tiden för detaljplaner.
- Regionstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med nämnderna analysera prisökningarnas och ränteutvecklingens konsekvenser för investeringsbudgeten och återkomma med förslag på hur investeringarna kan hanteras under perioden. Uppdraget redovisas till budgetavstämningen 2022.

Reservation

Följande ledamöter reserverar sig mot regionfullmäktiges beslut angående driftbudget till förmån för egna förslag: Meit Fohlin (S), Mikael Nilsson (S), Ylva Bendelin (S), Mats Sundin (S), Aino Friberg Hansson (S), Bo Björkman (S), Linus Gränsmark (S), Hanna Westerén (S), Tommy Gardell (S), Tony Johansson (S), Håkan Ericsson (S), Linn Philip (S), Greger Eneqvist (S), Anneli Klovsjö (S), Erik Martell (S), Jenny Larsson (S), Charlotte Andersson (S), Jan Svensson (V), Thomas Gustafson (V), Annamaria Bauer (V), Per Edman (V), Victoria Öjefors Quinn (V), Jörgen Benzler (V), Peter Barnard (V), Katarina Krusell (MP), Karin Gardell (MP), Ylva Hammar (MP) och Ola Matthing (MP).

Följande ledamöter reserverar sig mot regionfullmäktiges beslut angående driftbudget till förmån för vänsterpartiets förslag: Gerd Holmgren (Fi) och Torun Ström (Fi).

Sammanfattning

Regionstyrelsen redovisar det ekonomiska läget och förutsättningarna för Strategisk plan och budget 2023-2025, med fokus på budgeten 2023. Som ett led

Regionfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-06-20

Protokoll

i beredningen har budgetdialoger genomförts med företrädare för samtliga nämnder.

Den svenska ekonomin har återhämtat sig snabbt efter den kraftiga nedgången 2020. Minskad smittspridning, hög vaccinationsgrad och avslutade restriktioner stärker konjunkturen såväl i Sverige som globalt. Sveriges kommuner och regioner (SKR) bedömer i februari 2022 att ökningstakten för skatteunderlaget kommer att bli högre än genomsnittet de senaste tio åren 2022. Att tjänste- och varukonsumtion fortsätter att normaliseras efter pandemin kommer att leda till att arbetsmarknaden också återhämtar sig.

En viktig faktor för ökningen av skatteintäkter och generella bidrag är befolkningsutvecklingen. För Gotlands del ser befolkningsprognosen mycket positiv ut. Befolkningen ökar varje år framåt. Enligt den senaste prognosen från februari 2022 kommer Gotlands befolkning öka till drygt 66 000 invånare 2031.

Tack vare den starka återhämtningen av svensk ekonomi samt en gynnsam befolkningsutveckling ser resultatnivåerna goda ut för planperioden. För Region Gotland innebär det att skatteintäkterna kommer att bli högre jämfört med den prognos som låg till grund för budgeten 2022 och planen för 2023 och 2024.

På kostnadssidan innebär dock den demografiska utvecklingen med framförallt fler äldre att resurser behöver omfördelas till vård och omsorg. Detta sker i första hand genom resursfördelningsmodellerna.

En ny plankalkyl har tagits fram utifrån SKR:s prognos för skatteunderlaget i april 2022 samt uppdaterade pensionsprognoser. Det kalkylerade resultatet 2023 är 243 mnkr under förutsättning att effektiviseringar på 55 mnkr genomförs. För 2024 är resultatet 340 mnkr och för 2025, 304 mnkr. Totalt är effektiviseringar på 107 mnkr inräknade i kalkylen.

Driftbudget

Totalt äskar nämnderna budgetmedel med 173 mnkr för år 2023. Summan innehåller kompensation för nettoförändring av resursfördelningsmodellerna jämfört vad som tidigare avsatts i planen, interna priser, externa avtal samt äskanden för nya behov.

Investeringsbudget

I nämndernas strategiska planer äskas att investeringsbudgeten för 2023 utökas med sammanlagt 164 mnkr till 801 mnkr varav investeringsutgifter i avgiftsfinansierad verksamhet 157 mnkr. Nämnderna äskar om totala investeringar för perioden 2023-2027 på 3 283 mnkr, varav investeringsutgifter i avgiftsfinansierad verksamhet 836 mnkr. Då den demografiska förändringen framåt kommer att skapa investeringsbehov är det viktigt att prioritera och även besluta hur investeringarna ska finansieras. Trots den förbättrade likviditeten är det inte möjligt att egenfinansiera investeringar på den här nivån.

RF § 100 Strategisk plan och budget 2023-2025

Ärendenummer: RS 2022/7

Regionfullmäktiges beslut

- Driftbudget 2023 fastställs.
- Investeringsbudget 2023 och 2024 med plan 2025-2027 fastställs.
- Personalomkostnadspålägget (PO-pålägget) höjs till 42,7 procent från och med 2023.
- Tekniska nämnden får i uppdrag att redovisa hur och när vattenförsörjningen från Klinthagen täkten kan förstärka vattenförsörjningen på norra Gotland samt redovisa hur den kommunala vattenförsörjningen på norra Gotland säkerställs så att inte byggstopp riskerar uppstå. Återrapportering sker till budgetavstämningen 2022.
- Tekniska nämnden får i uppdrag att återkomma senast 19 augusti 2022 med förslag till fördelning av budget per nämnd för höjda internhyror samt försörjningsavdelningens höjda priser.
- Regionstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med miljö- och byggnämnden och tekniska nämnden se över vilka resurser och förändringar i processer och arbetssätt som krävs för att korta tiden för detaljplaner.
- Regionstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med nämnderna analysera prisökningarnas och ränteutvecklingens konsekvenser för investeringsbudgeten och återkomma med förslag på hur investeringarna kan hanteras under perioden. Uppdraget redovisas till budgetavstämningen 2022.

Reservation

Följande ledamöter reserverar sig mot regionfullmäktiges beslut angående driftbudget till förmån för egna förslag: Meit Fohlin (S), Mikael Nilsson (S), Ylva Bendelin (S), Mats Sundin (S), Aino Friberg Hansson (S), Bo Björkman (S), Linus Gränsmark (S), Hanna Westerén (S), Tommy Gardell (S), Tony Johansson (S), Håkan Ericsson (S), Linn Philip (S), Greger Eneqvist (S), Anneli Klovsjö (S), Erik Martell (S), Jenny Larsson (S), Charlotte Andersson (S), Jan Svensson (V), Thomas Gustafson (V), Annamaria Bauer (V), Per Edman (V), Victoria Öjefors Quinn (V), Jörgen Benzler (V), Peter Barnard (V), Katarina Krusell (MP), Karin Gardell (MP), Ylva Hammar (MP) och Ola Matthing (MP).

Följande ledamöter reserverar sig mot regionfullmäktiges beslut angående driftbudget till förmån för vänsterpartiets förslag: Gerd Holmgren (Fi) och Torun Ström (Fi).

Sammanfattning

Regionstyrelsen redovisar det ekonomiska läget och förutsättningarna för Strategisk plan och budget 2023-2025, med fokus på budgeten 2023. Som ett led

Regionfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-06-20

Protokoll

i beredningen har budgetdialoger genomförts med företrädare för samtliga nämnder.

Den svenska ekonomin har återhämtat sig snabbt efter den kraftiga nedgången 2020. Minskad smittspridning, hög vaccinationsgrad och avslutade restriktioner stärker konjunkturen såväl i Sverige som globalt. Sveriges kommuner och regioner (SKR) bedömer i februari 2022 att ökningstakten för skatteunderlaget kommer att bli högre än genomsnittet de senaste tio åren 2022. Att tjänste- och varukonsumtion fortsätter att normaliseras efter pandemin kommer att leda till att arbetsmarknaden också återhämtar sig.

En viktig faktor för ökningen av skatteintäkter och generella bidrag är befolkningsutvecklingen. För Gotlands del ser befolkningsprognosen mycket positiv ut. Befolkningen ökar varje år framåt. Enligt den senaste prognosen från februari 2022 kommer Gotlands befolkning öka till drygt 66 000 invånare 2031.

Tack vare den starka återhämtningen av svensk ekonomi samt en gynnsam befolkningsutveckling ser resultatnivåerna goda ut för planperioden. För Region Gotland innebär det att skatteintäkterna kommer att bli högre jämfört med den prognos som låg till grund för budgeten 2022 och planen för 2023 och 2024.

På kostnadssidan innebär dock den demografiska utvecklingen med framförallt fler äldre att resurser behöver omfördelas till vård och omsorg. Detta sker i första hand genom resursfördelningsmodellerna.

En ny plankalkyl har tagits fram utifrån SKR:s prognos för skatteunderlaget i april 2022 samt uppdaterade pensionsprognoser. Det kalkylerade resultatet 2023 är 243 mnkr under förutsättning att effektiviseringar på 55 mnkr genomförs. För 2024 är resultatet 340 mnkr och för 2025, 304 mnkr. Totalt är effektiviseringar på 107 mnkr inräknade i kalkylen.

Driftbudget

Totalt äskar nämnderna budgetmedel med 173 mnkr för år 2023. Summan innehåller kompensation för nettoförändring av resursfördelningsmodellerna jämfört vad som tidigare avsatts i planen, interna priser, externa avtal samt äskanden för nya behov.

Investeringsbudget

I nämndernas strategiska planer äskas att investeringsbudgeten för 2023 utökas med sammanlagt 164 mnkr till 801 mnkr varav investeringsutgifter i avgiftsfinansierad verksamhet 157 mnkr. Nämnderna äskar om totala investeringar för perioden 2023-2027 på 3 283 mnkr, varav investeringsutgifter i avgiftsfinansierad verksamhet 836 mnkr. Då den demografiska förändringen framåt kommer att skapa investeringsbehov är det viktigt att prioritera och även besluta hur investeringarna ska finansieras. Trots den förbättrade likviditeten är det inte möjligt att egenfinansiera investeringar på den här nivån.

Regionfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-06-20

Protokoll

Bedömning

Ett av regionfullmäktiges finansiella mål är att det budgeterade resultatet ska uppgå till 2 procent av verksamhetens nettokostnad. I det budgetförslag som nu ligger när resultatet upp till den nivån. Regionfullmäktige fastställer den slutliga resultatnivån i november eftersom budgeten slutligen baseras på prognosen för skatteintäkter och bidrag som görs i slutet av september 2022.

För den ekonomiska planeringen ger nivån på skatteintäkter och generella bidrag i huvudsak ramen för hur mycket kostnaderna kan öka. Den totala nettoökningen av nämndernas budgetramar för 2023 blir 4,9 procent enligt Alliansens budgetförslag. Enligt SKR:s prognos från den 28 april 2022 förväntas ökningen av skatteintäkter och bidrag 2023 bli 3,5 procent jämfört med 2022. För att klara god ekonomisk hushållning och bibehålla en god resultatnivå krävs att kostnaderna över tid inte ökar mer än skatteintäkter och bidrag. De senaste åren har det varit så. Skatteintäkter och bidrag har ökat mer än nettokostnaderna.

Hur svensk ekonomi utvecklas framåt är dock fortfarande osäkert både på grund av pandemin men också oroligheterna i Europa. Det finns också en osäkerhet om regeringens agerande gällande bidrag och andra ersättningar till kommuner och regioner. Viktigt är att se till vi inte har kostnadsökningar som blir svåra att hantera när bidragen tas bort.

Ärendets behandling under mötet

Anförande hålls av Eva Nypelius (C), Meit Fohlin (S), Andreas Unger (M), Victoria Öjefors Quinn (V), Lars Engelbrektsson (SD), Katarina Krusell (MP), Claes Nysell (L), Sara Lidqvist (KD), Gerd Holmgren (Fi), Fredrik Gradelius (C), Aino Friberg Hansson (S), Håkan Ericsson (S), Stefan Nypelius (C), Greger Eneqvist (S), Jan Svensson (S), Mats-Ola Rödén (L), Peter Barnard (V), Jörgen Benzler (V), Annamaria Bauer (V) och Jesper Skalberg Karlsson (M).

Eva Nypelius (C) tillstyrker regionstyrelsens budgetförslag, regionstyrelsens förslag på investeringsbudget samt uppdrag. I detta instämmer Andreas Unger (M), Claes Nysell (L), Sara Lidqvist (KD), Fredrik Gradelius (C) och Mats-Ola Rödén (L).

Meit Fohlin (S) yrkar på socialdemokraternas budgetförslag. I detta instämmer Aino Friberg Hansson (S) och Håkan Ericsson (S).

Victoria Öjefors Quinn (V) yrkar på vänsterpartiets budgetförslag och uppdrag. I detta instämmer Gerd Holmgren (Fi), Peter Barnard (V) och Jörgen Benzler (V).

Peter Barnard (V) yrkar bifall till vänsterpartiets budgetförslag samt till de tre uppdrag som lades fram till regionstyrelsen

Jörgen Benzler (V) yrkar bifall till vänsterpartiets budgetförslag samt till samtliga förslag på uppdrag som lades fram till regionstyrelsen.

Regionfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-06-20

Protokoll

Lars Engelbrektsson (SD) yrkar på sverigedemokraternas budgetförslag.

Katarina Krusell (MP) yrkar på miljöpartiets budgetförslag.

Ordförande beslutar att först behandla driftbudgeten för 2023 och därefter investeringsbudgeten och sist uppdragen.

Driftbudget

Eva Nypelius (C) yrkar på C-M-L-KD (arbetsutskottets förslag) till driftbudget.

C-M-L-KD föreslår en driftsbudget för 2023 med kompensation för personalkostnadsökningar, jämställdhetssatsning och bristyrken samt medarbetaruppskattning på 130 miljoner kr, tillskott via resursfördelningsmodeller för BUN, GVN, HSN och SON på totalt 98,6 miljoner kr, externa avtal och interna priser 57,3 miljoner kr, ramtillskott på 67,0 miljoner kr, ökning av reavinster med 10,0 miljoner samt effektiviseringar på 55,0 miljoner kr. Det justerade resultatet för 2023 blir då 123,2 miljoner kr. **Bilaga 1**

Meit Fohlin (S) yrkar på egen driftsbudget för S.

S föreslår en driftsbudget för 2023 med kompensation för personalkostnadsökningar, jämställdhetssatsning och bristyrken samt gemensamma satsningar HR på 130 miljoner kr, tillskott via resursfördelningsmodeller för BUN, GVN, HSN och SON på totalt 98,6 miljoner kr, externa avtal och interna priser 57,3 miljoner kr, ramtillskott på 50,7 miljoner kronor, ökning av rea- och exploateringsvinster med 20 miljoner kr samt effektiviseringar på 9,1 miljoner kr. Det justerade resultatet för 2023 blir då 104,0 miljoner kr. **Bilaga 2**

Victoria Öjefors Quinn (V) yrkar på egen driftsbudget för V

V föreslår en driftsbudget för 2023 med kompensation för personalkostnadsökningar, jämställdhetssatsning och bristyrken samt bättre arbetsvillkor och grundbemanning – kompetensförsörjning på 132,4 miljoner kr, tillskott via resursfördelningsmodeller för BUN, GVN, HSN och SON på totalt 98,6 miljoner kr, externa avtal och interna priser 57,3 miljoner kr, ramtillskott på 104,2 miljoner kronor, ökning av rea- och exploateringsvinster på 10,0 miljoner kr samt effektiviseringar på 9,1 miljoner kr. Det justerade resultatet för 2023 blir då 38,0 miljoner kr. **Bilaga 3**

Katarina Krusell (MP) yrkar på egen driftsbudget för MP.

MP föreslår en driftsbudget för 2023 med kompensation för personalkostnadsökningar, jämställdhetssatsning och bristyrken, medarbetaruppskattning, samt strategisk bemanning och förstärkning företagshälsovård på 132,0 miljoner kr, tillskott via resursfördelningsmodeller

Regionfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-06-20

Protokoll

för BUN, GVN, HSN och SON på totalt 98,6 miljoner kr, externa avtal och interna priser 57,3 miljoner kr, ramtillskott på 88,3 miljoner kronor, ökning av rea- och exploateringsvinster på 10 miljoner kr samt effektiviseringar på 55,0 miljoner kr. Det justerade resultatet för 2023 blir då 100,0 miljoner kr.

Bilaga 4

Lars Engelbrektsson (SD) yrkar på egen driftsbudget för SD.

SD föreslår en driftsbudget för 2023 med kompensation för personalkostnadsökningar, jämställdhetsåtgärder och bristyrken samt gemensamma HR-åtgärder på 130 miljoner kr, tillskott via resursfördelningsmodellen för BUN, GVN, HSN, och SON på totalt 98,6 miljoner kr, externa avtal och interna priser 57,3 miljoner kr, ramtillskott på 77,6 miljoner samt effektiviseringar på 55,0 miljoner kr. Det justerade resultatet för 2023 blir då 103,0 miljoner kr. ***Bilaga 5***

Ordförande ställer proposition på samtliga yrkanden och finner att regionstyrelsens driftbudgetförslag bifalls. Votering begärs.

Ordförande ställer proposition på socialdemokraternas driftbudgetförslag, vänsterpartiets driftbudgetförslag, sverigedemokraternas driftbudgetförslag och miljöpartiets driftbudgetförslag och finner att socialdemokraternas driftbudgetförslag ska vara motförslag till huvudförslaget. Som propositionsordning gäller därmed ja-röst för regionstyrelsens förslag till driftbudget och nej-röst för socialdemokraternas förslag till driftbudget.

Omröstningen ger 34 ja-röster, 24 nej-röster, 12 ledamöter avstår och 1 ledamot är frånvarande. **Av bilaga till protokollet framgår hur var och en röstar.** Regionfullmäktige beslutar att regionstyrelsens förslag till driftbudget vinner majoritet och bifalls.

Anmälan om reservation inkommer från samtliga ledamöter i socialdemokraterna, vänsterpartiet och miljöpartiet som reserverar sig till förmån för eget förslag.

Anmälan om reservation inkommer från samtliga ledamöter i feministiskt initiativ till förmån för vänsterpartiets driftbudget.

Regionfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-06-20

Protokoll

Driftbudget 2023

Utgångsläget enligt plankalkyl (243 mnkr)

(C-M-L-KD)

A Personalkostnadskompensation

Generell personalkostnadskompensation 100,0

Jämställdhetsåtgärder och rekrytering bristyrken 25,0

Gemensamt HR, medarbetaruppskattning,
hållbar bemanning, företagshälsövård 5,0**Summa personalkostnadskompensation 130,0**

B. Resursfördelningsmodeller

Resursfördelningsmodell BUN 15,9

Resursfördelningsmodell GVN 4,7

Resursfördelningsmodell HSN 47,4

Resursfördelningsmodell SON 30,6

Summa resursfördelningsmodeller 98,6

C. Externa avtal och interna prishöjningar

Externa avtal 35,6

Interna priser regionstyrelseförvaltningen 8,5

Interna priser teknikförvaltningen
(försörjningsavdelningen) 2,7Driftkostnader till följd av exploateringar
(tekniska nämnden) 1,6

Förändring internhyra 8,9

Summa externa avtal och interna priser 57,3

D. Ramtillskott

RS Utökad uppdrag Almedalsveckan 0,5

RS Hansedagarna 0,9

RS Trygghetsplatser IOP Röda korset 0,8

Regionfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-06-20

Protokoll

RS Förstärkt krisberedskap	0,9
RS Intern hållbarhetsarbete	2,5
RS Generellt ramtillskott regionstyrelseförvaltningen	6,0
RS Generellt ramtillskott Räddningstjänst	2,0
TN Exploateringsverksamhet som driftskostnader	15,0
TN Generellt ramtillskott	5,0
MBN Generellt ramtillskott	3,5
BUN Grundskola	10,0
BUN Barn- och elevhälsan	2,0
GVN Vuxenutbildning	1,5
GVN Ungdomsavdelning	2,0
SON LSS-verksamhet	5,0
SON Trygghetsboende	0,6
HSN 1177 drift i egen regi	2,4
HSN Svenskt Ambulansflyg	2,5
Pol org Arvoden förtroendevalda	3,6
Revision Ökat anslag	0,25
Summa ramtillskott	67,0
E. Effektivisering	
Regionstyrelsen	-4,0
Tekniska nämnden	-1,5
Miljö- och byggnämnden	-1,5
Barn- och utbildningsnämnden	-9,0
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	-3,0
Socialnämnden	-15,0
Hälso- och sjukvårdsnämnden	-21,0
Summa effektivisering	-55,0

Regionfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-06-20

Protokoll

Övriga förändringar

Ökad Reavinst	-10,0
Summa förändringar	-10,0
Summa justering (A+B+C+D+E)	287,9
Budgeterat resultat 2023	123,2

Investeringsbudget 2023-2024

Eva Nypelius (C) tillstyrker regionstyrelsens förslag på investeringsbudget.

Meit Fohlin (S) yrkar på socialdemokraternas förslag till investeringsbudget samt att tillföra 4 miljoner kronor för byggandet av en skatepark.

Ordförande beslutar att först behandla investeringsbudgeten och därefter tilläggsyrkandet. Ordförande ställer proposition på regionstyrelsens förslag om investeringsbudget 2023 och 2024 med plan 2025-2027 i sin helhet och finner att den bifalls.

Ordförande ställer därefter proposition på socialdemokraternas förslag gällande tilläggsanslag för skatepark och finner att den avslås. Votering begärs. Som propositionsordning avser Ja-röst till regionstyrelsens förslag om avslag till tilläggsanslag och Nej-röst till socialdemokraternas förslag om tilläggsanslag.

Omröstningen ger 39 ja-röster och 31 nej-röster och 1 ledamot är frånvarande. **Av bilaga till protokollet framgår hur var och en röstar.** Regionfullmäktige avslår därmed yrkandet om tilläggsanslag för byggande av skatepark.

Regionstyrelsens förslag till investeringsbudget.

	(mnkr)	
	2023	2024
Regionstyrelsen (regionstyrelseförvaltningen)		
- Investeringspott	5,0	5,0
- Lokalinvesteringar kök	10,0	10,0
- IT-investeringar i gemensam infrastruktur	17,0	32,0
- Landsbygdsutveckling	2,0	2,0
Strategiska investeringar		

Regionfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-06-20

Protokoll

- Badhus	12,0	75,0
Räddningstjänsten		
- Investeringspott	8,0	8,0
Miljö- och byggnämnden (Samhällsbyggnadsförvaltningen)		
- Investeringspott	0,5	0,5
Tekniska nämnden (teknikförvaltningen) (skattefinansierad verksamhet)		
- Investeringspott	10,0	10,0
- Mark- och stadsmiljö, gator och vägar	30,0	30,0
- Obligatorisk ventilationskontroll	15,0	15,0
- Investeringar för fastighetsägaransvar	70,0	70,0
- Utveckling av fastigheter	0,5	0,5
- Solceller på fastigheter	1,0	1,0
- Utbyggnad matsal Lövsta	3,0	
- Hamnverksamhet	8,0	8,0
- Gångtrafiklösning kryssningskaj (avgiftsfinansierad verksamhet)	30,0	30,0
VA-verksamhet	125,0	125,0
Avfallsverksamhet	6,2	8,0
Hamnverksamhet	12,4	12,4
Ombyggnad fenderverk FL7	13,2	19,8
Summa investering i avgiftsfinansierad verksamhet	156,8	165,2
Barn- och utbildningsnämnden (utbildnings- och arbetslivsförvaltningen)		
- Investeringspott	13,0	13,0
- Alléskolan	0,0	47,0
- Lokalinvesteringar förskola	20,0	20,0

Regionfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-06-20

Protokoll

- Lokalinvesteringar grundskola, särskola	4,0	4,0
- Idrottshall Roma	50,0	
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (utbildnings- och arbetslivsförvaltningen)		
- Investeringspott	5,5	5,5
- Lokalinvesteringar vuxenutbildning	5,0	
Socialnämnden (socialförvaltningen)		
- Investeringspott	8,0	8,0
- Tingsbrogården	18,0	
- Äldreboende Klintehamn	30,0	135,0
- Anpassning lokal hemsjukvård		10,0
Hälso- sjukvårdsnämnden (hälso- och sjukvårdsförvaltningen)		
- Investeringspott	40,0	40,0
- Patientkallelsesystem	2,0	2,0
- Angiografitrustning	0,0	7,0
- Operationsbord	11,0	
- Lokalinvestering hälso- och sjukvård	9,0	20,0
- Gasarmar och pendlar	3,0	
- Ombyggnation akutmottagning	10,0	
Total investeringsbudget	607,3	773,7
varav skattefinansierad verksamhet	438,5	533,5
varav avgiftsfinansierad verksamhet	156,8	165,2
varav strategiska investeringar	12,0	75,0

Regionfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-06-20

Protokoll

Uppdrag

Eva Nypelius (C) tillstyrker regionstyrelsens förslag på uppdrag:

Tekniska nämnden får i uppdrag att redovisa hur och när vattenförsörjningen från Klinthagen täkten kan förstärka vattenförsörjningen på norra Gotland samt redovisa hur den kommunala vattenförsörjningen på norra Gotland säkerställs så att inte byggstopp riskerar uppstå. Åtterrapporering sker till budgetavstämningen 2022.

Tekniska nämnden får i uppdrag att återkomma senast 19 augusti 2022 med förslag till fördelning av budget per nämnd för höjda internhyror samt försörjningsavdelningens höjda priser.

Regionstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med miljö- och byggnämnden och tekniska nämnde se över vilka resurser och förändringar i processer och arbetssätt som krävs för att korta tiden för detaljplaner.

Regionstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med nämnderna analysera prisökningarnas och ränteutvecklingens konsekvenser för investeringsbudgeten och återkomma med förslag på hur investeringarna kan hanteras under perioden. Uppdraget redovisas till budgetavstämningen 2022.

Meit Fohlin (S) yrkar på socialdemokraternas förslag till uppdrag:

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att skyndsamt återkomma med förslag till beslut om att avveckla system för efterhandskompensation inom LOV primärvård. Socialdemokraterna ställer sig även bakom vänsterpartiets uppdrag att hitta processer för att öka byggandet av bostäder om folk har råd att bo.

Jörgen Benzler (V) yrkar på vänsterpartiet förslag till uppdrag till regionstyrelsen med instämmande av ledamöterna i miljöpartiet:

För att ställa om till ett förebyggande och hälsofrämjande synsätt ska regionstyrelsen få i uppdrag att tillsammans med övriga nämnder, inte minst hälso- och sjukvårdsnämnden, socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden till höstens budgetberedning arbeta fram ett underlag där det beskrivs vilka konkreta förändringar som kan göras för att öka tempot i arbetet med hälsofrämjande och förebyggande insatser.

Jörgen Benzler (V) yrkar på vänsterpartiets förslag till uppdrag till regionstyrelsen med instämmande av ledamöterna i miljöpartiet och feministiskt initiativ:

För att återkommunalisera äldreboenden som idag drivs på entreprenad - ska socialnämnden i samverkan med regionstyrelsen ges i uppdrag att genomföra en utredning där en plan tas fram för hur de äldreboenden som idag drivs på entreprenadavtal kan tas över och drivas av Region Gotland.

Regionfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-06-20

Protokoll

För att stärka grundbemanningen och förbättra arbetsvillkoren för att säkra kompetensförsörjningen ska samtliga nämnder få i uppdrag att genomföra åtgärder för att:

1. förstärka grundbemanningen särskilt i de verksamheter som idag har höga sjuktal eller är beroende av hyrpersonal.
2. Förstärka personalens medbestämmande genom att utveckla förbättrade former för personalstyrd verksamhetsutveckling och dialog.
3. Göra försök med arbetstidsförkortning i någon av de verksamheter där sjuktagen är högst.

Jörgen Benzler (V) yrkar på vänsterpartiets förslag till uppdrag till regionstyrelsen med instämmande av ledamöterna i miljöpartiet, feministiskt initiativ och socialdemokraterna:

Regionstyrelsen ges i uppdrag att i samverkan med relevanta delar av koncernen Region Gotland samt andra berörda externa aktörer utreda vad som krävs för ett ökat byggande av prisvärda hyresrätter i mindre tätorter och på landsbygden och hur insatser och metoder eventuellt skiljer sig från byggande i Visby.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelsens förslag till uppdrag och finner att regionfullmäktige bifaller uppdraget.

Ordförande ställer proposition på Meit Fohlins (S) uppdragsyrkanden till hälso- och sjukvårdsnämnden och finner att regionfullmäktige avslår uppdraget.

Ordförande ställer proposition på vänsterpartiets och miljöpartiets uppdragsyrkanden om att ställa om till ett förebyggande och hälsofrämjande synsätt och finner att regionfullmäktige avslår uppdraget.

Ordförande ställer proposition på vänsterpartiets, miljöpartiets och feministisk initiativs uppdragsyrkanden om att återkommunalisera äldreboenden och finner att regionfullmäktige avslår uppdraget.

Ordförande ställer proposition på vänsterpartiets, miljöpartiets och feministisk initiativs uppdragsyrkanden om att stärka grundbemanningen och förbättra arbetsvillkoren och finner att regionfullmäktige avslår uppdraget.

Ordförande ställer proposition på vänsterpartiets, miljöpartiets, feministisk initiativ och socialdemokraternas uppdragsyrkanden om att hitta processer för att öka byggandet av bostäder och finner att regionfullmäktige avslår uppdraget.

Votering begärs. Som propositionsordning avser Ja-röst för avslag till uppdraget och Nej-röst för bifall till uppdraget.

Omröstningen ger 39 ja-röster och 31 nej-röster och 1 ledamot är frånvarande. **Av bilaga till protokollet framgår hur var och en röstar.**

Ordförande finner att regionfullmäktige avslår uppdraget.

Beslutsunderlag

Beredningsunderlaget

Regionstyrelsen 2022-05-24, § 173

Regionfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-11-21

Protokoll

RF § 207 Strategisk plan och budget 2023-2025

Ärendenummer: RS 2022/7

Regionfullmäktiges beslut

- Driftbudget 2023 fastställs.
- Investeringsbudget 2023-2024 samt plan 2025-2027 fastställs.
- Regionfullmäktiges direktiv och rekommendationer till nämnderna fastställs.
- Den kommunala skattesatsen kvarstår med 33:60 kronor per 100 skattekröner.
- Budget för reavinster 2023 höjs med 75 000 000 kronor.
- Investeringsbudget för solceller höjs från 1 000 000 till 5 000 000 per år från 2023 och framåt.
- 1 275 000 kronor överförs från barn- och utbildningsnämnden till tekniska nämnden till följd av organisationsförändring av den allmänna och särskilda kollektivtrafiken.

Reservation

Följande ledamöter reserverar sig mot regionfullmäktiges beslutspunkt gällande driftbudget, till förmån för eget förslag på driftbudget:

Peter Barnard (V), Annamaria Bauer (V), Per Edman (V), Victoria Öjefors Quinn (V), Jörgen Benzler (V) och Saga Carlgren (V).

Sammanfattning

Region Gotlands slutliga drift- och investeringsbudget för kommande år beslutas av regionfullmäktige i november. I beslutet ska också finnas den skattesats som ska tillämpas kommande år. Budgeten beslutas i huvudsak av regionfullmäktige i juni. På hösten sker en avstämning av de ekonomiska förutsättningarna och om det är nödvändigt kan förändringar i budgeten beslutas. Driftbudget beslutas för kommande år med plan för två påföljande år och investeringsbudget beslutas för två år med plan för tre påföljande år.

Den uppdaterade prognosen (augusti 2022) för skatteintäkter, generella statsbidrag och pensionskostnader visar på kraftigt förändrade budgetförutsättningar jämfört med den budget och resultatplan som regionfullmäktige beslutade om i juni. Skatteintäkter och bidrag beräknas bli högre (+38 mnkr 2023, +81 mnkr 2024 och +130 mnkr 2025). Pensionskostnaderna beräknas bli kraftigt förhöjda. Den totala ökningen av pensionskostnaderna inklusive räntan på pensionsskulden år 2023 är 254 mnkr jämfört med 2022 och 140 mnkr jämfört med den budget som beslutades i juni.

Regionfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-11-21

Protokoll

För att motverka de kraftiga pensionskostnadsökningarna har budget för reavinster höjts med 75 mnkr. Det är en försäljning av Gustavsvik 1:3 samt del av Visby Gustavsvik 1:19 som medför att reavinsten ökar 2023. Försäljningen godkändes av regionfullmäktige 2022-09-19, § 142. Tillträde sker 2023-01-03.

Dessa förändringar innebär att det budgeterade resultatet blir 96 miljoner kronor för 2023 vilket motsvarar 1,5 procent av verksamhetens nettokostnader.

Inga förändringar av nämndernas budgetramar har föreslagits.

Pensionskostnaderna väntas bli exceptionellt höga även 2024 för att sedan hamna på mer normala nivåer 2025 och 2026. I plankalkylen är det budgeterade resultatet för 2024: 78 mnkr och för 2025: 225 mnkr kronor. I prognoserna förutsätts att åtgärderna för att få ner inflationen till målnivån på 2 procent lyckas. Om inte det scenariot inträffar blir utvecklingen en annan.

Investeringsbudgeten föreslås förändras så att budgeten för investering i solceller på egna fastigheter höjs från 1 mnkr per år till 5 mnkr per år. Regionstyrelsens arbetsutskott har också föreslagit 2022-10-12, § 231 att investeringsbudgeten för patientkallelsesystem ökas med 25 miljoner kronor 2024.

Total investeringsbudget 2023 blir 611,3 miljoner kronor och 2024 är investeringsbudgeten 802,7 miljoner kronor.

Under hösten har det blivit allt tydligare att Sverige är på väg in i en lågkonjunktur. Till detta läggs en mycket hög inflation som påverkar hela kostnadsbilden för regionen. Den fulla omfattningen av detta var inte känt när budgeten beslutades av regionfullmäktige i juni 2022. Utifrån den information som finns nu innebär detta kraftigt förändrade ekonomiska förutsättningar. Till största delen är det de ökade pensionskostnaderna som medför problem. De ekonomiska prognoserna visar att vi står inför en exceptionell kostnadspuckel åren 2023 och 2024 för att sedan återgå till mer normala nivåer.

Region Gotlands verksamhet ska vara ekonomiskt uthållig och i balans ur ett generationsperspektiv och vi ska inte använda mer resurser än de som finns och inte sätta oss i skuld till framtiden. Den ekonomiska ställningen beräknas vid bokslutet 2022 vara mycket god. Helårsprognosen pekar på ett resultat på 265 miljoner kronor och balanskravsresultatet beräknas bli 309 miljoner kronor. Soliditeten beräknas bli 46 procent och soliditet inklusive hela pensionsförpliktelsen är 12 procent.

Att reavinsterna ökar 2023 är ett sätt att tillfälligt finansiera verksamheten. Det är inte god ekonomisk hushållning i ett generationsperspektiv men det är en kortsiktig lösning för ett enskilt år utifrån det goda resultatet 2022. Om lågkonjunkturen blir långvarig krävs helt andra insatser för att ha en långsiktigt hållbar ekonomi.

Regionfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-11-21

Protokoll

Sammantaget görs bedömningen att det finns goda skäl att inte genomföra ytterligare förändringar i nämndernas budgettramar 2023. Målet att budgetera för ett resultat på 2 procent av verksamhetens nettokostnader kommer därmed inte att uppnås.

Bedömning

Regionstyrelsen gör bedömningen att det finns goda skäl att inte genomföra ytterligare förändringar i nämndernas budgettramar 2023.

Ärendets behandling under mötet

Anföranden hålls av Meit Fohlin (S), Eva Nypelius (C), Andreas Unger (M), Lars Engelbrektsson (SD), Saga Carlgren (V), Jennifer Medin (MP), Sara Lidqvist (KD), Jörgen Benzler (V), Stefan Nypelius (C), Peter Barnard (V), Victoria Öjefors Quinn (V), Gabriella Hammarskjöld (C), Annamaria Bauer (V) och Gisela Wood (L).

Inger Harlevi (M) gör tillägg att det i beslutsmeningen ska framgå att den kommunala skattesatsen kvarstår med 33:60 kronor per 100 skattekröner.

Meit Fohlin (S) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag. I detta instämmer Eva Nypelius (C), Andreas Unger (M), Lars Engelbrektsson (SD), Stefan Nypelius (C) och Gisela Wood (L).

Sara Lidqvist (KD), yrkar bifall till regionstyrelsens förslag och gör följande tilläggsyrkande:

”Tekniska nämnden får i uppdrag att inför budgetberedningen 2023 utreda om och i så fall hur Bussiga kortet kan utökas till att också gälla stadstrafiken, och vad det i så fall ger för ekonomiska konsekvenser för Region Gotland”.

Saga Carlgren (V) yrkar bifall till vänsterpartiets budgetförslag. I detta instämmer Jörgen Benzler (V), Peter Barnard (V), Victoria Öjefors Quinn (V) och Annamaria Bauer (V).

Saga Carlgren (V) och Annamaria Bauer (V) instämmer i Sara Lidqvist (KD) tilläggsyrkande om Bussiga kortet.

Jennifer Medin (MP) anmäler protokollsanteckning att miljöpartiet inte deltar i beslut avseende driftbudget.

Meit Fohlin (S) yrkar avslag till Sara Lidqvist (KD) tilläggsyrkande.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelsens driftbudgetförslag och vänsterpartiets driftbudgetförslag och finner att regionfullmäktige beslutar i enlighet med regionstyrelsens driftbudgetförslag.

Anmälan om reservation inkommer från samtliga ledamöter i vänsterpartiet.

Regionfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-11-21

Protokoll

Ordförande ställer proposition på regionstyrelsens övriga förslag med eget tillägg och finner att dessa bifalls.

Ordförande ställer därefter proposition på Sara Lidqvists tilläggsyrkande och Meit Fohlins förslag om avslag av tilläggsyrkandet.

Ordförande finner att regionfullmäktige avslår tilläggsyrkandet.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2022-10-18

Regionstyrelsen 2022-10-26, § 296

Skickas till

Samtliga nämnder

RF § 206 Exploateringsbudget och plan 2023

Ärendenummer: RS 2022/494

Regionfullmäktiges beslut

- Förslag till exploateringsplan med budget för 2023-2027 godkänns.

Sammanfattning

I bifogad handling överlämnas reviderat förslag till exploateringsplan och budget för 2023-2027. I syfte att skapa förutsättningar för en förvaltningsövergripande prioritering av resurserna finns även förslag på prioritering mellan de olika exploateringsprojekten.

Exploateringsplan och exploateringsbudget ingår som en del i strategisk plan och budget och beslutas normalt av regionfullmäktige i juni. I samband med regionstyrelsens beredning av ärendet 2022-05-24, § 176 gav regionstyrelsen regionstyrelseförvaltningen i uppdrag att återrapportera fortsatt arbete med exploateringsbudget och plan till budgetavstämningen 2022. Regionstyrelsen var då inte redo att godkänna förslag till exploateringsbudget.

Exploateringsbudgeten har nu arbetats igenom och reviderats.

Jämfört med den exploateringsbudget som togs fram i våras har budgeten för Visborgsprogrammet utgått. Programmet befinner sig i ett bekymmersamt läge där ett antal åtgärder krävs för att skapa en realistisk bild av nuläge och riktning framåt. En ny programchef har rekryterats som har i uppdrag att presentera ett förslag på hur programmet ska ges en nystart. Under hösten 2022 kommer förslag på ny organisation och handlingsplan att presenteras. Att i nuläget ta fram en realistisk budget är inte görligt då det förutsätter ytterligare utredning och analys. Dessa utredningar har inte kunnat påbörjas till följd av att upphandlingen av generalkonsult för Visborgsprogrammet har överklagats. Till dess att överklagan avgjorts kan inga avrop mot avtal ske.

Regionstyrelsen har föreslagit att årets (2022) budget för Visborgsprogrammet kvarstår. Det finns 76 miljoner kronor (mnkr) i budget och prognosen är 5 mnkr. Det innebär att pågående projekt inom området kan slutföras. Beslut om hur stor del av årets återstående budget som ska flyttas över till nästa år tas i samband med att kompletteringsbudget beslutas. De utredningar som planeras i det här tidiga skedet är driftskostnader.

I samband med budgetberedning 2023 är ambitionen att en budget för Visborgsprogrammet där samtliga ekonomiska effekter ska kunna presenteras.

Kalkyler och förslag till budget för övriga exploateringsprojekt är uppdaterade och realistiska.

Regionfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-11-21

Protokoll**Bedömning**

Föreliggande förslag till exploateringsbudget utgår i från idag kända förhållanden och redovisas i enlighet med de nya riktlinjer som antogs i januari 2022.

Ärendets behandling under mötet

Anföranden hålls av Robert Hall (MP), Meit Fohlin (S), Gabriella Hammarskjöld (C), Håkan Onsjö (M) och Per Edman (V).

Meit Fohlin (S) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag. I detta instämmer Håkan Onsjö (M) och Per Edman (V).

Robert Hall (MP) gör följande tilläggsyrkande:
"Regionstyrelsen återkommer med tilläggsförslag till exploateringsplan och budget som innefattar projekt utanför Visby, i första hand inom de i Servicestrategin utpekade serviceorterna".

Ordförande ställer först proposition på regionstyrelsens förslag och finner att detta bifalls.

Ordförande ställer därefter proposition på Robert Halls tilläggsyrkande och finner att detta avslås.

Regionfullmäktige beslutar därmed i enlighet med regionstyrelsens förslag.

Beslutsunderlag

Exploateringskalkyl Gråbo reviderad, 2022-09-08
Exploateringskalkyl Industrimark Visby
Exploateringsplan 2023-2027, 2022-09-16
Investeringsäskanden Exploatering 2023-2029, 2022-09-16
Exploateringskalkyl Järnvägen
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2022-09-16
Regionstyrelsen 2022-10-26, § 297

Skickas till

Tekniska nämnden
Miljö- och byggnämnden
Regionstyrelseförvaltningen Regional utveckling och ekonomi

Regionfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-06-20

Protokoll

RF § 101 Internränta 2023

Ärendenummer: RS 2022/493

Regionfullmäktiges beslut

- Internräntan för 2023 fastställs till 1,0 procent.

Sammanfattning

Internräntan används i internredovisningen för beräkning av de kapitalkostnader på anläggningstillgångar som verksamheterna disponerar. Internräntan påverkar den kapitalkostnad som verksamheterna får betala. Det är framför allt tekniska nämndens verksamheter som belastas med de största kapitalkostnaderna. En ändring av internräntan påverkar därmed kostnadsnivån och även nämndens avgifter och taxor.

Utgångspunkten är att internränta ska motsvara regionens långsiktiga externa upplåningskostnad. Internräntan sänktes till 1,0 procent inför budgetåret 2022 och internräntan låg då i nivå med den externa genomsnittsräntan. Under 2021 så amorterades låneskulden genom att lån med rörlig ränta löstes. Det gjorde att andelen lån med fast ränta i skuldportföljen ökade och därigenom även genomsnittsräntan. I samband med att lån omsätts samt vid nyupplåning framöver så kommer andelen rörliga lån att öka. Bedömningen är att internräntan kan behållas oförändrad för 2023.

Bedömning

Utgångspunkten är att internräntan ska motsvara regionens långsiktiga externa upplåningskostnad. Internräntan sänktes till 1,0 procent inför budgetåret 2022 och internräntan låg då i nivå med den externa genomsnittsräntan. Under 2021 så amorterades låneskulden genom att lån med rörlig ränta löstes. Det gjorde att andelen lån med fast ränta i skuldportföljen ökade och därigenom även genomsnittsräntan. I samband med att lån omsätts samt vid nyupplåning framöver så kommer andelen rörliga lån att öka. Bedömningen är att internräntan kan behållas oförändrad för 2023.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/ rättsligt perspektiv

Ej aktuellt

2. Ekonomiskt perspektiv

Internräntan påverkar nämndernas kostnader för att nyttja regionens anläggningstillgångar. Internräntan påverkar inte regionens resultat eftersom det är en intern transaktion. Däremot kan en höjning eller sänkning av internräntan få påverkan på de avgifter och taxor verksamheterna behöver ta ut för sina

Regionfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-06-20

Protokoll

tjänster. Eftersom ingen förändring av internräntan föreslås blir det ingen sådan effekt 2023.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelsens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2022-04-21
Regionstyrelsen 2022-05-24, § 175

Skickas till

Alla nämnder, RSF Ekonomi

Regionfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-11-21

Protokoll

RF § 208 Låneram och eget kapital 2023

Ärendenummer: RS 2022/1196

Regionfullmäktiges beslut

Följande punkter avseende finansiella transaktioner 2023 godkänns:

- Ramen för upptagande av långfristiga lån fastställs till 300 miljoner kronor.
- Regionstyrelsen äger rätt att ta tillfälliga lån upp till ett belopp om 300 miljoner kronor.
- Regionstyrelsen får rätt att omsätta långfristiga lån för 300 miljoner kronor.
- Regionstyrelsen bemyndigas att inom en ram av 20 miljoner kronor anvisa medel ur Region Gotlands eget kapital för tilläggsanslag för investering.

Sammanfattning

Enligt Region Gotlands finanspolicy beslutar regionfullmäktige årligen i årsbudget om regionens totala lånevolym. I lånevolymen ingår befintlig lånestock vid budgetårets ingång jämte beräknad utökning av lånestocken under budgetåret för finansiering av nyinvesteringar m.m. Regionfullmäktiges beslut om Region Gotlands årsbudget och hur stor del av investeringsutgifterna som ska lånefinansieras utgör grunden för Region Gotlands upplåning. Låneskulden uppgår per den 31 augusti 2022 till 386 miljoner kronor (mnkr). Amortering har skett med 4 mnkr under året.

Med anledning av den planerade investeringsvolymen som 2023 innehåller stora projekt, så föreslår regionstyrelsen att ramen för upptagande av långfristiga lån fortsatt sätts till 300 mnkr.

Regionfullmäktige beslutade 2019-11-18, § 282 att regionstyrelsen är bemyndigade att besluta om tilläggsanslag för investeringar. Summan höjdes då från 5 till 10 mnkr per år. Eventuella tilläggsanslag avseende driftbudget beslutas alltid av regionfullmäktige i varje enskilt fall.

Regionstyrelsen har föreslagit att ramen ska höjas till 20 mnkr per år med anledning av väntade prisökningar. Anbud på investeringsprojekt som bedöms vara nödvändiga att genomföra, trots att de inte ryms inom ursprunglig budget, behöver ibland hanteras snabbt. Det kan därför vara av vikt att regionstyrelsen har en utökad möjlighet att bevilja tilläggsanslag för att undvika förseningar i projekt samt ytterligare fördyrade anbud.

Regionfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-11-21

Protokoll**Bedömning**

Regionfullmäktige bedömer att ramen för regionstyrelsens mandat att omsätta och ta upp nya lån kan ligga kvar på 300 mnkr samt att det finns anledning att öka ramen för regionstyrelsen att bevilja tilläggsanslag för investeringar. Den främsta anledningen är att kunna agera snabbt för att undvika förseningar i projekt som leder till ytterligare fördyringar.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelsens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2022-09-19

Regionstyrelsen 2022-10-26, § 298

TIDPLAN 2023

Dokument	Inlämningstid	Politisk behandling
Årsredovisning/Verksamhetsberättelse	2023-02-09	RS 2023-03-22
Kompletteringsbudget investeringar	2023-02-09	RSau 2023-03-07
Investeringsbehov 10 år	2023-02-09	RSau 2023-04-05
Nämndernas budgetmaterial	2023-04-06	Budgetberedning 2023-05-08 – 10, 12
Delårsrapport 1, mars	2023-04-20	Budgetberedning 2023-05-08 – 10, 12
Månadsrapport april	2023-05-16	RS 2023-05-30
Delårsrapport 2, augusti	2023-09-14	Budgetavstämning 2023-10-02 – 03
Information om detaljbudget till den tryckta budgeten	2023-12-08	
Verksamhetsplan 2024	2023-12-31	
<i>Budgetintegration av detaljbudget 2024 till ekonomisystemet</i>	<i>enligt separat tidplan för budgetarbetet</i>	

KONCERN- OCH AVSTÄMNINGSMÖTEN

Omvärldsdag	RS, nämnder/ förvaltningar	2023-01-13
Koncernmöte årsredovisning	RS, nämnder/ förvaltningar, revision	2023-02-24 heldag
Planeringskonferens	RS, nämnder/ förvaltningar	2023-03-17, heldag
Dialogtillfällen	RSau, nämnd/ förvaltning, RSF	V 16, enligt särskilt schema
Inledning budgetberedning	RS	2023-05-08, 09.00 – 10.00
Budgetberedning	RSau + representant från partier i regionfullmäktige	2023-05-08, 2023-05-10, 2023-05-12
Koncernmöte budget, delårsrapport 1	RS, nämnder/ förvaltningar	2023-05-12, 14.00 – 15.00
Central budgetavstämning	RSau	2023-10-02 – 03
Koncernmöte budget	RS, nämnder/ örvaltningar	Preliminärt 2023-10-06, 14.00 – 15.00
Uppföljningsmöten förvaltningar	Förvaltningsledning, RSF	Preliminärt v 45 o 46, detaljerad fördelning per förvaltning kommer senare
Budgetkivering budget 2024	Nämndsordförande/ förvaltningschef	Preliminärt v 49-50, detaljerad fördelning per nämnd kommer senare
Omvärldsseminarie	RS, nämnder/ förvaltningar	2023-12-08

ORGANISATION 2022 – 2026

REGION GOTLAND 2023

Folkmängd (1 november 2022) 61 167 invånare
Kommunal utdebitering.....33,60 kr
Driftbudget, netto6 189 mnkr
Investeringsbudget..... 611 mnkr

Region Gotland

Besöksadress Visborgsallén 19

Postadress 621 81

Telefon 0498-269000

Webbsida www.gotland.se/ekonomi

